



**LIETUVOS RESPUBLIKOS
TRANSPORTO PRIEMONIŲ VALDYTOJŲ CIVILINĖS ATSAKOMYBĖS
PRIVALOMOJO DRAUDIMO ĮSTATYMO PAKEITIMO
ĮSTATYMAS**

2007 m. gegužės 17 d. Nr. X-1137
Vilnius

(Žin., 2001, Nr. [56-1977](#); 2003, Nr. [34-1420](#); 2004, Nr. [46-1498](#))

**1 straipsnis. Lietuvos Respublikos transporto priemonių valdytojų civilinės
atsakomybės privalomojo draudimo įstatymo nauja redakcija**

Pakeisti Lietuvos Respublikos transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo įstatymą ir jį išdėstyti taip:

**„LIETUVOS RESPUBLIKOS
TRANSPORTO PRIEMONIŲ VALDYTOJŲ CIVILINĖS
ATSAKOMYBĖS PRIVALOMOJO DRAUDIMO
ĮSTATYMAS**

**PIRMASIS SKIRSNIS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1 straipsnis. Įstatymo tikslas ir paskirtis

1. Šio įstatymo tikslas – nustatyti transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo sistemos funkcionavimo teisinius pagrindus ir principus.

2. Šio įstatymo nuostatos taikomos kiekvienai privalomai registruoti motorinei transporto priemonei, skirtai važiuoti žeme, taip pat mopedams, priekaboms ir puspriekabėms, išskyrus bėgines transporto priemones (toliau – transporto priemonės).

3. Šio įstatymo nuostatos netaikomos, kai transporto priemonės naudojamos oro uostuose, kitose viešam kelių eismui apribotose uždaro pobūdžio teritorijose ar autodromuose sporto varžyboms, treniruotėms, parodoms ar mokymams vairuoti.

4. Šis įstatymas netaikomas kariniams vienetams priklausančioms ir jų, karių bei karinėms pajėgoms priskirtų civilių tarnautojų valdomoms transporto priemonėms, esant visoms šioms sąlygoms:

1) karinės pajėgos, kariai ir karinėms pajėgoms priskirti civiliai tarnautojai atvyksta iš kitų valstybių, kurios kartu su Lietuvos Respublika yra tarptautinių sutarčių dėl karinių pajėgų statuso dalyvės;

2) Lietuvos Respublikos tarptautinės sutartys numato kitokią nei šis įstatymas žalos atlyginimo tvarką;

3) Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka karinėms pajėgoms, kariams ir karinėms pajėgoms priskirtiems civiliams tarnautojams leidžiama atvykti į Lietuvos Respubliką.

5. Šio straipsnio 4 dalyje nurodytų transporto priemonių Lietuvos Respublikos teritorijoje padaryta žala atlyginama Lietuvos Respublikos tarptautinių sutarčių ir Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka.

6. Draudimo įstatymo nuostatos šio įstatymo reglamentuojamiems santykiams taikomos tiek, kiek šis įstatymas nenustato kitaip.

7. Šio įstatymo nuostatomis įgyvendinami Europos Sąjungos teisės aktai nurodyti Įstatymo priede.

2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos

1. **Biurų taryba** – žaliosios kortelės sistemos koordinatoriaus funkcijas atliekantis organas, vienijantis visų šiai sistemai priklausančių valstybių nacionalinius draudikų biurus.

2. **Draudimo išmoka** (toliau – **išmoka**) – draudiko ar Lietuvos Respublikos transporto priemonių draudikų biuro (toliau – **Biuras**) mokama nukentėjusiam trečiajam asmeniui pinigų suma arba kita sutarta išmokos mokėjimo forma, skirta žalai asmeniui, turtui ir (ar) neturtinei žalai atlyginti.

3. **Draudžiamasis eismo įvykis** (toliau – **draudžiamasis įvykis**) – eismo įvykis, kuriam įvykus pagal šį įstatymą turi būti išmokama išmoka.

4. **Eismo įvykio deklaracija** – eismo įvykyje dalyvavusių transporto priemonių valdytojų (toliau – **eismo įvykio dalyvis**) eismo įvykio vietoje užpildyta ir pasirašyta forma, kurioje fiksuojamas eismo įvykio faktas, aprašomos aplinkybės ir braižoma schema.

5. **Eismo įvykio žala** (toliau – **žala**) – per eismo įvykį padaryta žala nukentėjusio trečiojo asmens turtui, nukentėjusiam trečiajam asmeniui ir (ar) neturtinė žala arba žala, kuri atsirado vėliau kaip eismo įvykio padarinys.

6. **Eismo įvykių žalos atlyginimo institucija** (toliau – **žalos atlyginimo institucija**) – Europos Sąjungos valstybės narės teisės aktų nustatyta tvarka įsteigta institucija, pagal tos valstybės, kurioje ši institucija veikia, teisės aktus atsakinga už žalos atlyginimą nukentėjusiems tretiesiems asmenims, kai eismo įvykis įvyko Europos Sąjungos valstybėje narėje, kuri nėra nuolatinė nukentėjusio trečiojo asmens gyvenamoji vieta, arba užsienio valstybėje, kurios nacionalinis draudikų biuras yra žaliosios kortelės sistemos narys.

7. **Europos Sąjungos valstybė narė** – Lietuvos Respublika arba bet kuri kita valstybė Europos Sąjungos narė. Šiame įstatyme sąvoka „Europos Sąjungos valstybė narė“ apima ir Europos ekonominės erdvės valstybes.

8. **Įprastinė transporto priemonės buvimo vieta:**

1) teritorija tos valstybės, kurios nuolatinį ar laikiną valstybinį numerio ženklą arba registracijos ženklą (toliau – valstybinis numerio ženklas) turi transporto priemonė;

2) teritorija tos valstybės, kurioje buvo išduotas draudimo numerio ženklas ar valstybinį numerio ženklą atitinkantis skiriamasis ženklas, kai tam tikros rūšies transporto priemonei registracija nereikalinga;

3) teritorija tos valstybės, kurioje nuolat gyvena transporto priemonės valdytojas, kai tam tikros rūšies transporto priemonei nereikalingas nei valstybinis numerio ženklas, nei draudimo numerio ženklas, nei valstybinį numerio ženklą atitinkantis skiriamasis ženklas;

4) teritorija tos valstybės, kurioje įvyko eismo įvykis, kai transporto priemonė, privalanti turėti valstybinį numerio ženklą, jo neturi arba turimas valstybinis numerio ženklas yra ne šios transporto priemonės ar yra negaliojantis.

9. **Įprastinė transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo sutartis** (toliau – **įprastinė draudimo sutartis**) – transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo sutartis, sudaroma, kai įprastinė transporto priemonės buvimo vieta yra Lietuvos Respublikos teritorijoje.

10. **Kita Europos Sąjungos valstybė narė** – Europos Sąjungos valstybė narė, išskyrus Lietuvos Respubliką.

11. **Motyvuotas atsakymas į pretenziją** – draudiko, draudiko atstovo pretenzijoms nagrinėti ar Biuro per šiame įstatyme nustatytus terminus nukentėjusiam

trečiajam asmeniui pateiktas pasiūlymas dėl išmokos mokėjimo arba pagrįstas atsakymas ir įrodymai, atleidžiantys nuo išmokos mokėjimo ar suteikiantys teisę sumažinti išmoką.

12. **Nacionalinis draudikų biuras** – pagal Jungtinių Tautų Europos ekonomikos reikalų komisijos Vidaus transporto komiteto Kelių transporto pakomitečio 1949 m. sausio 25 d. priimtą rekomendaciją Nr. 5 įsteigta organizacija, vienijanti draudimo įmones, kurioms leidžiama toje valstybėje vykdyti transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomąjį draudimą. Nacionalinis draudikų biuras Lietuvoje yra Lietuvos Respublikos transporto priemonių draudikų biuras.

13. **Nacionalinių draudikų biurų bendradarbiavimo nuostatai** (toliau – **Bendradarbiavimo nuostatai**) – Biurų tarybos patvirtintos nacionalinių draudikų biurų tarpusavio santykių taisyklės.

14. **Neturtinė eismo įvykio žala** (toliau – **neturtinė žala**) – asmens fizinis skausmas, dvasiniai išgyvenimai, nepatogumai, dvasinis sukrėtimas, emocinė depresija, pažeminimas, reputacijos pablogėjimas, bendravimo galimybių sumažėjimas ir kitos piniginės išraiškos neturinčios pasekmės, atsiradusios dėl padarytos per eismo įvykį žalos asmens sveikatai ar dėl asmens gyvybės atėmimo.

15. **Nukentėjęs trečiasis asmuo** – asmuo, kuriam per eismo įvykį padaryta žala ir kuris šio įstatymo nustatyta tvarka turi teisę kreiptis dėl žalos atlyginimo.

16. **Pasienio transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo sutartis** (toliau – **pasienio draudimo sutartis**) – transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo sutartis, sudaroma, kai ketinama Europos Sąjungos valstybės narės kelių eisme dalyvauti naudojant transporto priemonę, kurios įprastinė buvimo vieta yra užsienio valstybės teritorijoje, jeigu tokios transporto priemonės valdytojas neturi kitos dėl šios transporto priemonės sudarytos Lietuvos Respublikoje galiojančios transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo sutarties.

17. **Transporto priemonės valdytojas** – asmuo, nuosavybės, patikėjimo, nuomos, panaudos ar kitokiu teisėtu pagrindu valdantis ir (ar) naudojantis transporto priemonę. Transporto priemonės valdytoju taip pat laikomas fizinis asmuo, kuris tiek teisėtai, tiek neteisėtai vairuoja transporto priemonę.

18. **Transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės draudikas** (toliau – **draudikas**) – asmuo (Lietuvos Respublikos draudimo įmonė, kitos Europos Sąjungos valstybės narės draudimo įmonė, įgyvendinanti steigimosi teisę ar teisę teikti paslaugas Lietuvos Respublikoje, arba užsienio valstybės draudimo įmonės filialas, įsteigtas

Lietuvos Respublikoje), kuris teisės aktų nustatyta tvarka turi teisę vykdyti Lietuvos Respublikoje transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomąjį draudimą ir kuris yra Biuro narys.

19. **Transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės draudėjas** (toliau – **draudėjas**) – pagal šį įstatymą atsakingas už transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo sutarties sudarymą asmuo, kuris kreipėsi pats ar per savo atstovą į draudiką dėl draudimo sutarties sudarymo arba kuris yra sudaręs tokią draudimo sutartį su draudiku.

20. **Transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomuoju draudimu apdrausta transporto priemonė** (toliau – **apdrausta transporto priemonė**) – transporto priemonė, kuriai galioja transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo sutartis ar kita šio įstatymo reikalavimus atitinkanti draudimo sutartis.

21. **Užsienio valstybė** – valstybė, kuri nėra Europos Sąjungos valstybė narė.

22. **Žala nukentėjusiam trečiajam asmeniui** (toliau – **žala asmeniui**) – žala nukentėjusio trečiojo asmens sveikatai ir (ar) žala, atsiradusi dėl gyvybės atėmimo. Žalos asmeniui dydis nustatomas įstatymų nustatyta tvarka.

23. **Žala nukentėjusio trečiojo asmens turtui** (toliau – **žala turtui**) – nukentėjusio trečiojo asmens turtui padaryta žala. Žalos turtui dydis nustatomas įstatymų nustatyta tvarka.

24. **Žalioji kortelė** – žaliosios kortelės sistemai priklausančio nacionalinio draudikų biuro vardu išduotas tarptautinis transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės draudimo liudijimas.

25. **Žaliosios kortelės sistema** – tarptautinė transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo sistema.

26. Kitos šiame įstatyme vartojamos sąvokos atitinka Draudimo įstatyme ir Saugaus eismo automobilių keliais įstatyme vartojamas sąvokas.

3 straipsnis. Transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo suteikiama apsauga

1. Išmoka šio įstatymo nustatyta tvarka mokama dėl nukentėjusiems tretiesiems asmenims padarytos žalos, kai už žalą atsakingiems asmenims valdant ar naudojant (toliau – naudojant) transporto priemonę atsiranda civilinė atsakomybė.

2. Transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo

sutartimi (toliau – draudimo sutartis) apdraudžiama draudimo sutartyje ar (ir) transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo liudijime (polise) (toliau – draudimo liudijimas) nurodytą transporto priemonę naudojančių valdytojų civilinė atsakomybė dėl žalos padarymo, išskyrus šio straipsnio 3 dalyje numatytą atvejį.

3. Šio įstatymo nustatyta tvarka nei draudikas, nei Biuras nemoka išmokos dėl žalos padarymo atsakingam už žalos padarymą valdytojui, jo naudojamai transporto priemonei ir joje esančiam turtui bei kitam tos transporto priemonės draudėjo ar savininko turtui.

4 straipsnis. Pareiga sudaryti draudimo sutartį

1. Lietuvos Respublikos teritorijoje naudojamos transporto priemonės privalo būti apdraustos transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomuoju draudimu. Transporto priemonė, kurios įprastinė buvimo vieta yra Lietuvos Respublikos teritorijoje, privalo būti apdrausta transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomuoju draudimu tol, kol ji yra įregistruota.

2. Už draudimo sutarties sudarymą šio įstatymo 43 straipsnio nustatyta tvarka atsako transporto priemonės savininkas (toliau – atsakingas už draudimo sutarties sudarymą asmuo). Jeigu transporto priemonė naudojama asmens, kuris transporto priemonę naudoja pagal lizingo (finansinės nuomos), išperkamosios nuomos ar pagal kitą panašaus pobūdžio sutartį (toliau – lizingo sutartis), už draudimo sutarties sudarymą yra atsakingas šis asmuo. Jeigu transporto priemonė priklauso keliems asmenims bendrosios nuosavybės teise, už draudimo sutarties sudarymą šie asmenys atsako solidariai, jeigu jie nėra susitarę kitaip.

3. Šio straipsnio 2 dalyje nurodyti asmenys ir transporto priemonės valdytojai negali naudoti patys ir leisti naudoti kitam asmeniui neapdraustos transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomuoju draudimu transporto priemonės.

ANTRASIS SKIRSNIS DRAUDIMO SUTARTIS

5 straipsnis. Draudimo sutarties rūšys

Draudimo sutarties rūšys yra šios:

- 1) įprastinė draudimo sutartis;
- 2) pasienio draudimo sutartis.

6 straipsnis. Draudimo sutarties sudarymas

1. Įprastinė ir pasienio draudimo sutartys sudaromos vadovaujantis šiuo įstatymu, Civiliniu kodeksu, Draudimo įstatymu, Lietuvos Respublikos draudimo priežiūros komisijos (toliau – Priežiūros komisija) patvirtintomis Standartinėmis transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo sutarties sąlygomis ir kitais Lietuvos Respublikos teisės aktais, jeigu šis įstatymas nenustato kitaip. Draudikai, sudarydami draudimo sutartis ryšio priemonėmis, taip pat vadovaujasi Vartotojų teisių gynimo įstatymu. Žaliąją kortelę išduodantys draudikai taip pat turi vadovautis Bendradarbiavimo nuostatais ir kitais žaliosios kortelės sistemą reglamentuojančiais teisės aktais, Biurų tarybos sprendimais, taip pat atsižvelgti į sutarčių tarp Biuro ir kitų valstybių nacionalinių draudikų biurų sąlygas.

2. Draudikas privalo sudaryti draudimo sutartis su šio įstatymo 4 straipsnio 2 dalyje nurodytais asmenimis, kurie patys ar per savo atstovą pateikė prašymus, visą būtiną informaciją ir dokumentus, būtinus sutarčiai sudaryti. Transporto priemonės valdytojas, teikiantis prašymą sudaryti draudimo sutartį, visą būtiną informaciją ir dokumentus, būtinus sutarčiai sudaryti, sudarant draudimo sutartį yra laikomas šio įstatymo 4 straipsnio 2 dalyje nurodytų asmenų atstovu pagal įstatymą. Draudiko atsisakymas sudaryti draudimo sutartį gali būti ginčijamas teismo tvarka.

3. Prieš sudarydamas draudimo sutartį, draudėjas privalo suteikti draudikui jo prašomą teisingą informaciją ir pateikti dokumentus, būtinus draudimo sutarčiai sudaryti. Draudikas turi teisę tikrinti, ar pateikta informacija teisinga.

4. Įprastinės draudimo sutartys sudaromos, kai įprastinė transporto priemonės buvimo vieta yra Lietuvos Respublikos teritorijoje. Įprastinė draudimo sutartis sudaroma prieš valstybinį transporto priemonės įregistravimą, jeigu ši transporto priemonė yra neapdrausta. Jeigu transporto priemonė neprivalo būti registruojama, draudimo sutartis sudaroma prieš pradėdant ją naudoti.

5. Jeigu įprastinė draudimo sutartis sudaroma prieš valstybinį transporto priemonės įregistravimą, draudikas, gavęs draudėjo prašymą ir kitus dokumentus, būtinus draudimo sutarčiai sudaryti, išduoda draudimo liudijimą, kuriame nenurodomas transporto priemonės valstybinis numeris, išskyrus atvejus, kai transporto priemonės valstybinis numeris žinomas. Šį draudimo liudijimą draudėjas pateikia institucijai, atsakingai už transporto priemonių valstybinę registraciją. Į draudėjo pateiktą draudimo liudijimą institucija, atsakinga už transporto priemonių valstybinę registraciją, įrašo transporto

priemonės valstybinį numerį ir per 3 darbo dienas privalo rašytine ar jai prilyginama forma pranešti jį draudikui.

6. Draudėjui pageidaujant, kad jam pagal sudarytą ar sudaromą įprastinę draudimo sutartį būtų suteikiama draudimo apsauga žaliosios kortelės sistemai priklausančiose užsienio valstybėse, draudikas draudimo sutartyje nustatytais sąlygomis papildomai draudėjui išduoda žaliąją kortelę. Jeigu žaliojoje kortelėje nurodoma, kad ji galioja tik Europos Sąjungos valstybėse narėse ir Šveicarijos Konfederacijoje, tokia žaliąją kortelę draudėjui išduodama nemokamai.

7. Su Ūkininko ūkio įstatymo nustatyta tvarka registruotų ūkių ūkininkais, taip pat su kitais Žemės ūkio ir kaimo plėtros įstatyme nurodytais žemės ūkio veiklos subjektais gali būti sudaroma grupinė draudimo sutartis. Grupinė draudimo sutartis sudaroma dėl keleto transporto priemonių, išduodant vieną draudimo liudijimą. Grupinė draudimo sutartis gali būti sudaroma ne daugiau kaip dėl penkių transporto priemonių, iš kurių tik viena gali būti lengvasis automobilis. Grupinei draudimo sutarčiai taikomos visos sąlygos, šiame įstatyme nustatytos įprastinei draudimo sutarčiai.

8. Pasienio draudimo sutartis sudaroma, kai ketinama Europos Sąjungos valstybės narės kelių eisme dalyvauti naudojant transporto priemonę, kurios įprastinė buvimo vieta yra užsienio valstybės teritorijoje (išskyrus šiame įstatyme nurodytas išimtis), jeigu tokios transporto priemonės valdytojas neturi kitos Lietuvos Respublikoje galiojančios transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo sutarties. Išimtiniais atvejais pasienio draudimo sutartis gali būti sudaroma dėl į Lietuvos Respubliką įvežamos įsigytos transporto priemonės, kurios įprastinė buvimo vieta yra kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje, jei ši transporto priemonė yra neapdrausta. Tokiu atveju pasienio draudimo sutartis gali būti sudaroma per 30 dienų nuo pirkėjo patvirtinimo, kad transporto priemonė pristatyta, jei asmuo, kuris kreipiasi dėl draudimo sutarties sudarymo, pateikia šios transporto priemonės įsigijimo kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje dokumentus. Pasibaigus šiam laikotarpiui, importuota transporto priemonė pagal šį įstatymą gali būti apdrausta tik tuo atveju, jei transporto priemonė įregistruojama Lietuvos Respublikoje.

9. Su draudimo sutartimi susiję draudimo sutarties šalių pareiškimai ir pranešimai turi būti pateikiami raštu. Jei pasikeitė draudėjo gyvenamosios vietos ar buveinės adresas ir draudėjas nepranešė apie tai draudikui, tai draudėjui paskutiniu draudikui žinomu gyvenamosios vietos ar buveinės adresu registruotu laišku išsiųsti draudiko pareiškimai ir pranešimai laikomi įteiktais draudėjui.

10. Transporto priemonės valdytojas neturi teisės sudaryti dėl tos pačios transporto priemonės kelių transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo sutarčių tam pačiam ar iš dalies sutampančiam sutarties galiojimo laikotarpiui. Jeigu yra sudarytos kelios draudimo sutartys, įsigaliojus naujai draudimo sutarčiai, prieš tai dėl tos pačios transporto priemonės sudaryta draudimo sutartis pasibaigia.

11. Draudimo sutarties tekstas ir draudimo liudijime nurodomi Civilinio kodekso 6.991 straipsnio 1 dalies 1–10 punktuose nustatyti duomenys turi būti spausdinti. Draudimo liudijimai užpildomi remiantis transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo duomenų baze.

12. Su draudiku draudimo sutartį 2008 metais sudarančiam ar sudariusiam asmeniui draudikas turi išduoti eismo įvykio deklaracijos formą ir paaiškinti, kaip ją užpildyti. Nuo 2009 m. sausio 1 d. su draudiku draudimo sutartį sudarančiam ar sudariusiam asmeniui draudikas išduoda eismo įvykio deklaracijos formą ir paaiškina, kaip ją užpildyti, jei asmuo to pageidauja.

7 straipsnis. Draudimo sutarties nutraukimas ir pasibaigimas

1. Draudėjas turi teisę nutraukti įprastinę draudimo sutartį, apie tai raštu įspėjęs draudiką ne mažiau kaip prieš 15 dienų iki numatomo draudimo sutarties nutraukimo dienos. Šiuo atveju draudėjui gražinama sumokėta draudimo įmoka už likusį draudimo sutarties galiojimo laikotarpį, atskaičius sutarties sudarymo ir vykdymo administracines išlaidas. Jei reikalavimas nutraukti draudimo sutartį pagrįstas tuo, kad draudikas sutarties neįvykdo ar netinkamai įvykdo, ir jei tai yra esminis įprastinės draudimo sutarties pažeidimas, nustatomas atsižvelgiant į Civilinio kodekso 6.217 straipsnyje nurodytus atvejus, draudimo sutartis turi būti nutraukiama nuo draudėjo reikalavime nurodytos datos. Šiuo atveju draudėjui gražinama sumokėta draudimo įmoka už likusį draudimo sutarties galiojimo laikotarpį.

2. Įprastinė draudimo sutartis gali būti nutraukiama draudiko iniciatyva, jei draudėjas sutarties neįvykdo ar netinkamai įvykdo ir jei tai yra esminis draudimo sutarties pažeidimas. Tokiu atveju nutraukiant draudimo sutartį, draudėjui gražinama sumokėta draudimo įmoka už likusį draudimo sutarties galiojimo laikotarpį, atskaičius draudimo sutarties sudarymo ir vykdymo administracines išlaidas ir pagal šią draudimo sutartį išmokėtas sumas.

3. Pasienio draudimo sutartis gali būti nutraukiama vienos iš šalių iniciatyva, jei sutarties šalis sutarties neįvykdo ar netinkamai įvykdo, ir tai yra esminis pasienio

draudimo sutarties pažeidimas. Kai draudimo sutartis nutraukiama draudėjo reikalavimu, draudėjui gražinama sumokėta draudimo įmoka už likusį draudimo sutarties galiojimo laikotarpį. Nutraukiant draudimo sutartį draudiko reikalavimu, draudėjui gražinama sumokėta draudimo įmoka už likusį draudimo sutarties galiojimo laikotarpį, atskaičius draudimo sutarties sudarymo ir vykdymo administracines išlaidas ir pagal šią draudimo sutartį išmokėtas sumas.

4. Įprastinė draudimo sutartis pasibaigia, jei transporto priemonė, kuri buvo apdrausta pagal įprastinę draudimo sutartį, įregistruojama kitoje valstybėje ir transporto priemonei išduodamas kitos valstybės valstybinis numerio ženklas. Draudimo sutartys pasibaigia taip pat Civilinio kodekso ir Draudimo įstatymo nustatytais pagrindais.

8 straipsnis. Apdraustos transporto priemonės savininko arba valstybinio numerio ženklo pasikeitimas

1. Jei pasikeitus apdraustos transporto priemonės savininkui draudėjas perdavė naujam transporto priemonės savininkui dokumentus, patvirtinančius sudarytą draudimo sutartį, tokiu atveju naujam transporto priemonės savininkui pereina draudėjo teisės bei pareigos pagal sudarytą draudimo sutartį ir naujasis transporto priemonės savininkas nedelsdamas, ne vėliau kaip per 15 dienų nuo nuosavybės teisės į transporto priemonę perėjimo dienos, privalo raštu pranešti draudikui apie nuosavybės teisės į transporto priemonę perėjimą, taip pat savo duomenis. Pranešus draudikui apie nuosavybės teisės į transporto priemonę perėjimą, draudikas turi teisę padidinti arba sumažinti draudimo įmoką dėl draudimo rizikos pasikeitimo, o naujasis transporto priemonės savininkas turi teisę reikalauti sumažinti draudimo įmoką. Jei naujasis transporto priemonės savininkas per nurodytą terminą nepranešė draudikui apie nuosavybės teisės į transporto priemonę perėjimą, draudikas gali vertinti tai kaip pareigos pranešti apie draudimo rizikos pasikeitimą nevykdymą.

2. Naujasis transporto priemonės savininkas taip pat turi teisę nutraukti draudimo sutartį šio įstatymo 7 straipsnio 1 dalyje nustatyta tvarka. Jei draudimo sutartį ar draudimo liudijimą turintis naujasis transporto priemonės savininkas nutraukia draudimo sutartį, jam gražinama sumokėta draudimo įmoka už likusį draudimo sutarties galiojimo laikotarpį.

3. Šio straipsnio nuostatos galioja ir tuo atveju, kai mirus draudėjui transporto priemonė pereina kitam teisėtam valdytojui. Naujasis transporto priemonės valdytojas turi per 15 dienų pranešti draudikui apie transporto priemonės perėmimą valdyti, taip pat savo duomenis.

4. Pasikeitus apdraustos transporto priemonės valstybiniam numerio ženklui, draudėjas nedelsdamas, ne vėliau kaip per 15 dienų nuo valstybinio numerio ženklo pasikeitimo dienos, privalo raštu pranešti apie tai draudikui. Jei draudėjas per nurodytą terminą nepranešė draudikui apie apdraustos transporto priemonės valstybinio numerio ženklo pasikeitimą, draudėjui tenka visos pasekmės, atsirandančios dėl to, kad dėl pasikeitusio valstybinio numerio ženklo nebuvo galima laiku nustatyti draudiko arba įvertinti draudimo rizikos.

9 straipsnis. Draudimo sutarties įsigaliojimo ir galiojimo terminai

1. Draudimo sutartis įsigalioja nuo sutartyje nurodytos datos.

2. Įprastinė draudimo sutartis sudaroma 12 mėnesių terminui. Draudikas išduoda draudėjui įprastinės draudimo sutarties sudarymą ir suteikiamą draudimo apsaugą patvirtinantį draudimo liudijimą. Jame nurodomas draudimo liudijimo galiojimo laikotarpis, ne trumpesnis kaip vienas mėnuo, už kurį sumokėta draudimo įmoka. Draudimo sutarties galiojimo laikotarpiu gali būti išduodami keli draudimo liudijimai.

3. Draudėjo prašymu draudimo sutarties galiojimo metu draudikas privalo atleisti draudėją nuo draudimo įmokų pagal galiojančią draudimo sutartį mokėjimo, jei draudėjas ketina nenaudoti transporto priemonės ilgiau kaip vieną mėnesį. Draudėjas privalo pateikti draudikui pasižadėjimą atleidimo nuo draudimo įmokų mokėjimo laikotarpiu nenaudoti pačiam ir neleisti naudoti kitiems asmenims draudimo sutartyje nurodytos transporto priemonės ir gali perduoti draudikui neatlygintinai laikinai saugoti transporto priemonės registracijos numerį. Atleidimo nuo draudimo įmokų mokėjimo laikotarpis pasibaigia anksčiau, negu nurodyta draudėjo prašyme, jei draudikas draudėjo prašymu išdavė naują draudimo liudijimą. Jeigu draudimo įmoka buvo sumokėta už laikotarpį, kurį draudėjas yra atleistas nuo draudimo įmokų mokėjimo, draudikas privalo pratęsti draudimo sutarties terminą tam laikotarpiui nereikalaudamas už šį laikotarpį papildomų draudimo įmokų. Atleidus draudėją nuo draudimo įmokų mokėjimo, draudikas pažymi apie tai draudimo liudijime.

4. Jeigu pasibaigus draudimo liudijime nurodytam jo galiojimo laikotarpiui neišduodamas naujas draudimo liudijimas ir draudėjas nėra susitaręs su draudiku dėl atleidimo nuo draudimo įmokų mokėjimo, draudėjas turi mokėti draudimo įmokas draudimo sutartyje nustatyta tvarka iki draudimo sutarties termino pabaigos.

5. Pasibaigus įprastinės draudimo sutarties terminui, draudimo sutarties terminas pratęsiamas draudimo sutartyje nustatytais sąlygomis ir tvarka.

6. Įprastinės draudimo sutarties terminas nepratęsiamas šiais atvejais:

1) nesumokėta priklausanti už praėjusius laikotarpius mokėti draudimo įmoka pagal galiojančią draudimo sutartį;

2) draudikas neteko teisės vykdyti transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomąjį draudimą.

7. Pratęsus įprastinės draudimo sutarties terminą, draudėjas privalo draudikui sumokėti draudiko apskaičiuotą draudimo įmoką. Jei draudimo įmokos nesumokamos, taikomos šio įstatymo 11 straipsnio 5–7 dalių nuostatos.

8. Pasienio draudimo sutartis sudaroma ne trumpesniam kaip 15 dienų ir ne ilgesniam kaip 90 dienų terminui.

9. Žalioji kortelė išduodama ne trumpesniam kaip 15 dienų ir ne ilgesniam kaip 12 mėnesių terminui.

10. Įprastinės draudimo sutarties galiojimo metu ar draudimo galiojimo terminui pasibaigus, draudėjas turi teisę prašyti jo civilinę atsakomybę apdraudusį draudiką išduoti pažymą apie su draudėjo transporto priemone susijusius žalos atlyginimo atvejus ar jų nebuvimą už mažiausiai paskutinių 5 metų sutartinių santykių laikotarpį ar už kitą laikotarpį, jei sutartiniai santykiai truko trumpiau. Draudikas privalo nemokamai išduoti draudėjui tokią pažymą per 15 dienų nuo draudėjo prašymo pateikimo dienos.

10 straipsnis. Draudimo sutarties galiojimo teritorija

1. Įprastinė ar pasienio draudimo sutartis, sumokėjus vieną (bendrą) draudimo įmoką, visą draudimo sutarties galiojimo terminą, įskaitant bet kurį laikotarpį, kai draudimo sutarties galiojimo metu transporto priemonė yra kitose Europos Sąjungos valstybėse narėse, suteikia kiekvienoje Europos Sąjungos valstybėje narėje tokią draudimo apsaugą, kokios reikalauja tos Europos Sąjungos valstybės narės transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomąjį draudimą reglamentuojantys teisės aktai, arba draudimo apsaugą pagal šį įstatymą, jei ši apsauga yra didesnė. Įprastinė draudimo sutartis, pagal kurią išduota žalioji kortelė, taip pat suteikia draudimo apsaugą žaliojoje kortelėje nurodytose užsienio valstybėse.

2. Įprastinė ar pasienio draudimo sutartis, sumokėjus vieną (bendrą) draudimo įmoką, visą draudimo sutarties galiojimo terminą taip pat galioja ir suteikia draudimo apsaugą Šveicarijos Konfederacijoje pagal Šveicarijos Konfederacijos teisės aktus. Įprastinė draudimo sutartis taip pat suteikia pagal šį įstatymą privalomą draudimo apsaugą dėl žalos, padarytos per eismo įvykį nukentėjusiems tretiesiems asmenims, nuolat

gyvenantiems Europos Sąjungos valstybėje narėje, jų tiesioginėje kelionėje tarp dviejų teritorijų, kuriose galioja Europos bendrijos steigimo sutartis, jei už teritoriją, per kurią vykstama, nėra atsakingo nacionalinio draudikų biuro.

3. Lietuvos Respublikoje yra pripažįstamos ir laikomos atitinkančiomis šio įstatymo nuostatas kitų Europos Sąjungos valstybių narių draudimo įmonių arba filialų sudarytos transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo sutartys.

4. Žalioji kortelė galioja ir suteikia draudimo apsaugą žaliojoje kortelėje nurodytose valstybėse, jei draudikas ir draudėjas nesutaria kitaip, pagal tų valstybių teisės aktus.

11 straipsnis. Draudimo sumos ir įmokos

1. Transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo suma dėl vieno eismo įvykio Lietuvos Respublikos teritorijoje, nepaisant to, kiek yra nukentėjusių trečiųjų asmenų, yra:

1) iki 2009 m. gruodžio 10 d. – 500 000 eurų dėl žalos asmeniui (tarp jų 1 000 eurų dėl neturtinės žalos) ir 100 000 eurų dėl žalos turtui;

2) nuo 2009 m. gruodžio 11 d. iki 2012 m. birželio 10 d. – 2 500 000 eurų dėl žalos asmeniui (tarp jų 2 500 eurų dėl neturtinės žalos) ir 500 000 eurų dėl žalos turtui;

3) nuo 2012 m. birželio 11 d. – 5 000 000 eurų dėl žalos asmeniui (tarp jų 5 000 eurų dėl neturtinės žalos) ir 1 000 000 eurų dėl žalos turtui.

2. Vienu eismo įvykiu laikomas įvykis, įvykęs dėl tos pačios priežasties, nepaisant to, kad dėl tokio eismo įvykio gali būti pareikštos kelių nukentėjusių trečiųjų asmenų pretenzijos.

3. Už žalą, padarytą kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje, draudikas moka išmoką pagal tos valstybės teisės aktuose nustatytas draudimo sumas arba pagal šio straipsnio 1 dalyje nurodytas draudimo sumas, jei šios draudimo sumos yra didesnės.

4. Draudimo įmokų dydžius nustato draudikas.

5. Jeigu draudėjas nustatytu laiku nesumokėjo draudimo įmokos, draudikas turi teisę reikalauti už kiekvieną pavėluotą dieną 0,04 procento delspinigių nuo nesumokėtos sumos, jei draudimo sutartyje nenustatyta kitaip.

6. Draudikas negali atsisakyti mokėti išmokos, jei draudžiamasis įvykis įvyko per laikotarpį, už kurį draudėjas draudimo sutartyje nustatytu laiku nesumokėjo draudimo įmokų, ar per laikotarpį, kai draudėjas buvo atleistas nuo draudimo įmokos mokėjimo.

7. Jeigu draudėjas draudimo sutartyje nustatytu laiku nesumokėjo draudimo įmokos už teikiamą pagal draudimo sutartį draudimo apsaugą ir per tą laikotarpį pagal šią draudimo sutartį apdrausta transporto priemone buvo padaryta žala arba žala buvo padaryta, kai draudėjas buvo atleistas nuo draudimo įmokos mokėjimo pagal šio įstatymo 9 straipsnio 3 dalį, draudikas, išmokėjęs išmoką, turi teisę reikalauti iš draudėjo grąžinti dėl padarytos žalos draudiko išmokėtas sumas.

8. Draudikas neturi teisės draudimo sutartyje nustatyti sumos, kuria draudžiamąjį įvykiu atveju būtų sumažinama mokama išmoka.

9. Kas penkeri metai nuo 2012 m. birželio 11 d. šio straipsnio 1 dalies 3 punkte nurodyti draudimo sumų dydžiai dėl žalos asmeniui ir dėl žalos turtui indeksuojami atsižvelgiant į Europos vartotojų kainų indekso santykinį pokytį per atitinkamą laikotarpį ir suapvalinant gautus dydžius 10 000 eurų tikslumu. Indeksuoti draudimo sumų dydžiai skelbiami Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarime.

TREČIASIS SKIRSNIS

ŽALOS NUSTATYMO IR IŠMOKOS MOKĖJIMO TVARKA

12 straipsnis. Eismo įvykių dalyvių ir nukentėjusių trečiųjų asmenų pareigos

1. Įvykus eismo įvykiui, su juo susijęs transporto priemonės valdytojas privalo:

1) imtis jam prieinamų, protingų priemonių galimai žalai sumažinti, imtis visų reikiamų priemonių, kad būtų suteikta medicinos pagalba nukentėjusiesiems, pagal galimybes apsaugoti nukentėjusiųjų turtą;

2) apie eismo įvykį nedelsdamas pranešti policijai Kelių eismo taisyklėse nustatytais atvejais;

3) tais atvejais, kai eismo įvykių dalyviai sutaria dėl eismo įvykių aplinkybių ir, vadovaudamiesi Kelių eismo taisyklių nuostatomis, nekviečia policijos į eismo įvykių vietą, – eismo įvykių deklaracijoje nubraižyti eismo įvykių schemą, aprašyti eismo įvykių aplinkybes ir duoti visiems eismo dalyviams pasirašyti. Tuo atveju, kai nė vienas eismo įvykių dalyvis neturi eismo įvykių deklaracijos, eismo įvykių aplinkybės gali būti aprašomos ir eismo įvykių schema nubraižoma ant švaraus popieriaus lapo, kuriame nurodomi eismo įvykių dalyviai, transporto priemonės, eismo įvykių liudininkai, pateikiama informacija ir eismo įvykių aplinkybės patvirtinamos eismo įvykių dalyvių parašais. Pildoma tiek eismo įvykių deklaracijos egzempliorių, kiek yra eismo įvykių dalyvių;

4) pateikti kitiems eismo įvykio dalyviams informaciją, būtiną jo civilinę atsakomybę apdraudusiai draudimo įmonei nustatyti;

5) per 3 darbo dienas nuo eismo įvykio dienos raštu pranešti draudikui, apdraudusiam jo civilinę atsakomybę, apie eismo įvykį, dėl kurio jis yra atsakingas, išskyrus atvejus, kai pranešti apie eismo įvykį jis negali dėl svarbių priežasčių, taip pat pateikti draudikui eismo įvykio dalyvių pasirašytą deklaraciją ar kitą eismo įvykio dalyvių pasirašytą dokumentą apie įvykio aplinkybes. Apie eismo įvykį reikia pranešti draudikui, apdraudusiam jo civilinę atsakomybę, ir tuo atveju, kai neaišku, kuris eismo dalyvis yra dėl jo atsakingas;

6) per 5 darbo dienas raštu pranešti draudikui, apdraudusiam jo civilinę atsakomybę, apie pateiktą pretenziją atlyginti žalą ar teisme pareikštą ieškinį dėl žalos atlyginimo, pateikti visus būtinus paaiškinimus ir turimą informaciją.

2. Su eismo įvykiu susijęs transporto priemonės valdytojas ir pretenziją dėl padarytos per eismo įvykį žalos teikiantis asmuo privalo pateikti draudikui arba Biurui turimus eismo įvykio ir žalos įrodymus, padėti jiems nustatyti įvykio aplinkybes ir žalos dydį, laikytis draudiko ar Biuro nurodymų, jeigu jie buvo duoti, leisti draudikui ar Biurui iširti per eismo įvykį padarytos žalos priežastis ir nustatyti jos dydį.

3. Atsakingas už neapdrausta transporto priemone padarytą žalą asmuo privalo per 3 darbo dienas nuo eismo įvykio dienos apie žalos padarymą raštu pranešti Biurui, priešingu atveju žalos administravimo ir atlyginimo klausimas bus sprendžiamas jam nedalyvaujant. Asmuo, dėl kurio sukkelto eismo įvykio yra mokama išmoka, turi pateikti Biurui eismo įvykio dalyvių pasirašytą deklaraciją ar kitą eismo įvykio dalyvių pasirašytą dokumentą apie įvykio aplinkybes.

13 straipsnis. Pretenzija dėl padarytos žalos

1. Nukentėjęs trečiasis asmuo pretenziją dėl padarytos žalos gali pateikti atsakingam už padarytą žalą asmeniui (toliau – kaltininkas), tiesiogiai Europos Sąjungos valstybės narės ar užsienio valstybės draudimo įmonei, apdraudusiai kaltininko civilinę atsakomybę (toliau – atsakingas draudikas), atsakingo draudiko atstovui pretenzijoms nagrinėti arba – šio įstatymo 17 ir 18 straipsniuose nurodytais atvejais – Biurui ar Biuro atstovui.

2. Jei atsakingam draudikui ar Biurui išmokėjus išmoką atlyginama ne visa nukentėjusiam trečiajam asmeniui padaryta žala dėl to, kad žala viršija draudimo sumas,

nukentėjęs trečiasis asmuo turi teisę kreiptis į kaltininką, kad jis atlygintų likusią žalos dalį.

3. Pretenzija dėl padarytos žalos negali būti teikiama Biurui, jeigu nukentėjęs trečiasis asmuo yra kreipęsis į teismą, kad per eismo įvykį padarytą žalą atlygintų kaltininkas arba atsakingas draudikas, išskyrus šio įstatymo 20 straipsnyje nustatytus atvejus. Nukentėjęs trečiasis asmuo pretenziją dėl padarytos žalos gali pateikti Biurui tik atsisakęs eismo įvykio kaltininkui arba atsakingam draudikui pareikšto ieškinio, jei šį atsisakymą teismas priėmė ir bylą nutraukė.

4. Nukentėjęs trečiasis asmuo, kurio turtui padaryta žala Lietuvos Respublikoje, kai eismo įvykį sukėlusio transporto priemonė ar kaltininko tapatybė nenustatyta, o žala padaryta aplinkybėmis, įrodančiomis transporto priemonės valdytojo civilinę atsakomybę, turi teisę pretenziją dėl padarytos žalos pateikti Biurui. Šiuo atveju Biuras nagrinėja pretenziją, nustato žalos dydį ir mokėtinos išmokos dydį šio įstatymo nustatyta tvarka, tačiau išmoka mokama tik nustačius eismo įvykį sukėlusią transporto priemonę arba kaltininko tapatybę.

14 straipsnis. Draudimo įmonės atstovas pretenzijoms nagrinėti

1. Kitos Europos Sąjungos valstybės narės ar užsienio valstybės draudimo įmonės atstovas pretenzijoms nagrinėti Lietuvos Respublikoje yra šios įmonės patikėtinis, skiriamas žalos administravimo ir išmokos mokėjimo funkcijoms šios draudimo įmonės vardu atlikti.

2. Tais atvejais, kai nuolat Lietuvos Respublikoje gyvenantis asmuo, nukentėjęs eismo įvykio metu ne Lietuvos Respublikos teritorijoje, pageidauja, kitos Europos Sąjungos valstybės narės atstovas pretenzijoms nagrinėti Lietuvos Respublikoje taip pat turi spręsti žalos nustatymo ir išmokos mokėjimo klausimus esant visoms šioms sąlygoms:

1) nukentėjęs trečiasis asmuo žalą patyrė Europos Sąjungos valstybėje narėje, kuri nėra jo nuolatinė gyvenamoji vieta, arba užsienio valstybėje, kurios nacionalinis draudikų biuras yra žaliosios kortelės sistemos narys;

2) kaltininko civilinę atsakomybę apdraudė draudikas arba jo filialas, esantis Europos Sąjungos valstybėje narėje, kuri nėra nukentėjusio trečiojo asmens nuolatinė gyvenamoji vieta;

3) kaltininko transporto priemonės įprastinė buvimo vieta yra Europos Sąjungos valstybėje narėje, kuri nėra nukentėjusio trečiojo asmens nuolatinė gyvenamoji vieta.

3. Kai atstovas pretenzijoms nagrinėti, paskirtas Lietuvos Respublikoje, nustato Lietuvos Respublikos teritorijoje padarytą žalą ir sprendžia išmokos mokėjimo klausimą, taikytinos šio skirsnio nuostatos dėl žalos nustatymo tvarkos bei procedūrų ir išmokos mokėjimo. Kai atstovas pretenzijoms nagrinėti, paskirtas Lietuvos Respublikoje, nustato ne Lietuvos Respublikos teritorijoje padarytą žalą ir sprendžia išmokos mokėjimo klausimą, atsižvelgiama į tos valstybės, kurioje įvyko eismo įvykis, transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomąjį draudimą reglamentuojančius teisės aktus.

4. Draudikas, turintis teisę vykdyti transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomąjį draudimą Lietuvos Respublikoje, privalo kiekvienoje kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje paskirti atstovus pretenzijoms nagrinėti, kurie yra atsakingi už išmokos mokėjimą nukentėjusiems tretiesiems asmenims esant visoms šioms sąlygoms:

1) nukentėjęs trečiasis asmuo žalą patyrė Europos Sąjungos valstybėje narėje, kuri nėra jo nuolatinė gyvenamoji vieta, arba užsienio valstybėje, kurios nacionalinis draudikų biuras yra žaliosios kortelės sistemos narys, ir nukentėjęs trečiasis asmuo nuolat gyvena Europos Sąjungos valstybėje narėje;

2) nukentėjusio trečiojo asmens nuolatinė gyvenamoji vieta yra ne Lietuvos Respublikoje;

3) kaltininko, kurio civilinę atsakomybę apdraudė šis draudikas, transporto priemonės įprastinė buvimo vieta yra Europos Sąjungos valstybėje narėje, kuri nėra nukentėjusio trečiojo asmens nuolatinė gyvenamoji vieta.

5. Atstovas pretenzijoms nagrinėti turi nuolat gyventi arba būti įsisteigęs toje Europos Sąjungos valstybėje narėje, į kurią jis paskirtas. Atstovą pretenzijoms nagrinėti draudikas skiria savo nuožiūra. Atstovas pretenzijoms nagrinėti gali dirbti vienam ar keliems draudikams. Jis privalo užtikrinti, kad žalos administravimo klausimai būtų nagrinėjami valstybine kalba (valstybinėmis kalbomis) tos Europos Sąjungos valstybės narės, kurioje nuolat gyvena nukentėjęs trečiasis asmuo.

6. Draudikas turi suteikti visus būtinus įgaliojimus, kad atstovas pretenzijoms nagrinėti atliktų savo funkcijas (rinktų būtiną informaciją, spręstų klausimus dėl išmokos mokėjimo, mokėtų išmokas ir kita).

15 straipsnis. Žalos nustatymas

1. Nukentėjęs trečiasis asmuo, norėdamas gauti išmoką iš draudiko ar Biuro, pats ar per savo atstovą per 3 darbo dienas po eismo įvykio dienos privalo raštu pranešti apie

eismo įvykį atsakingam draudikui arba – šio įstatymo 17 straipsnyje nurodytais atvejais – Biurui, išskyrus atvejus, kai pranešti apie eismo įvykį jis negali dėl svarbių priežasčių. Nukentėjęs trečiasis asmuo pats ar per savo atstovą privalo pateikti pretenziją dėl padarytos žalos, eismo įvykio dalyvių pasirašytą deklaraciją ar kitą eismo įvykio dalyvių pasirašytą dokumentą apie įvykio aplinkybes, jei į eismo įvykio vietą nebuvo kviesta policija, taip pat pateikti informaciją ir turimus dokumentus apie kaltininką, eismo įvykio aplinkybes ir dokumentus, įrodančius per eismo įvykį padarytos žalos faktą, taip pat leisti susipažinti su dokumentais, galinčiais patvirtinti padarytos žalos aplinkybes, faktą ir dydį.

2. Kai žala padaryta turtui, nukentėjęs trečiasis asmuo privalo išsaugoti sugadintą transporto priemonę ar kitą turtą tokį, koks jis buvo po eismo įvykio, tol, kol jį apžiūrės atsakingo draudiko arba Biuro įgaliotas asmuo, ir suteikti galimybę draudiko ar Biuro įgaliotam asmeniui apžiūrėti sugadintą ar sunaikintą turtą. Atsakingas draudikas ar Biuras nedelsdami, ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo nukentėjusio trečiojo asmens rašytinio pranešimo apie eismo įvykį gavimo dienos, privalo nusiųsti įgaliotą asmenį apžiūrėti sugadintą ar sunaikintą turtą, surašyti apžiūros ataskaitą ir pateikti ją pasirašytinai susipažinti nukentėjusiam trečiajam asmeniui.

3. Turtui padarytos žalos dydį nustato atsakingas draudikas arba – šio įstatymo 17 straipsnyje nurodytais atvejais – Biuras, vadovaudamasis įgaliotų asmenų ir (ar) turto vertintojų ataskaitomis ir dokumentais, įrodančiais padarytos žalos aplinkybes, faktą ir dydį. Nustatant eismo įvykio aplinkybes ir kaltininko atsakomybę, turi būti vadovaujama eismo įvykio dalyvių pasirašyta eismo įvykio deklaracija ar kitu eismo įvykio dalyvių pasirašytu dokumentu apie įvykio aplinkybes arba kompetentingų institucijų išduotais dokumentais apie eismo įvykio aplinkybes. Jeigu atsakingo draudiko ar Biuro įgaliotas asmuo neatvyko per šio straipsnio 2 dalyje nustatytą terminą, nukentėjęs trečiasis asmuo turi teisę pasamdyti turto vertintoją, kad jis nustatytų turtui padarytos žalos dydį. Tokiu atveju atsakingas draudikas ar Biuras privalo atlyginti protingumo kriterijus atitinkančias nukentėjusio trečiojo asmens turėtas turto vertintojo samdymo išlaidas. Nukentėjęs trečiasis asmuo turi teisę savo iniciatyva ir savo lėšomis papildomai kreiptis į ekspertus dėl padarytos žalos dydžio nustatymo.

4. Kai žala padaryta asmens sveikatai, turi būti įvertinama visa dėl sveikatos sužalojimo asmens patirta žala. Tokiu atveju nuostolius sudaro negautos pajamos, kurias nukentėjęs asmuo būtų gavęs, jeigu jo sveikata nebūtų sužalota, ir su sveikatos grąžinimu susijusios išlaidos (gydymo, papildomo maitinimo, vaistų įsigijimo, protezavimo, sužaloto

asmens priežiūros, specialių transporto priemonių įsigijimo, sužaloto asmens perkvalifikavimo išlaidos ir kitos sveikatai gražinti būtinos išlaidos).

5. Žala, atsiradusi dėl gyvybės atėmimo, yra laidojimo ir su tuo susijusios išlaidos bei išlaidos žalos atlyginimui dėl maitintojo netekimo. Asmenims, turintiems teisę į žalos atlyginimą netekus maitintojo, atlyginama ta mirusiojo pajamų dalis, kurią jie gavo ar turėjo teisę gauti mirusiajam esant gyvam. Teisę į žalos atlyginimą turi asmenys, kurie buvo mirusiojo išlaikomi arba jo mirties dieną turėjo teisę gauti iš jo išlaikymą (nepilnamečiai vaikai, sutuoktinis, nedarbingi tėvai ar kiti faktiniai nedarbingi išlaikytiniai), taip pat mirusiojo vaikas, gimęs po jo mirties.

6. Asmeniui padarytos žalos dydį nustato atsakingas draudikas arba – šio įstatymo 17 straipsnyje nurodytais atvejais – Biuras, vadovaudamasis dokumentais, įrodančiais padarytos žalos aplinkybes, faktą ir dydį, ir medicininės apžiūros pažymomis. Atsakingas draudikas ar Biuras vadovaujasi įstaigų ir įmonių, turinčių teisę nustatyti sveikatos sužalojimo mastą, išvadomis, taip pat turi teisę siųsti nukentėjusį trečiąjį asmenį atlikti medicininės apžiūros, apmokėdamas apžiūros išlaidas.

7. Nukentėjęs trečiasis asmuo turi teisę pateikti pretenzijas atsakingam draudikui arba – šio įstatymo 17 straipsnyje nurodytais atvejais – Biurui dėl patirtos neturtinės žalos. Jei atsakingas draudikas ir nukentėjęs trečiasis asmuo nesutaria dėl neturtinės žalos atlyginimo dydžio, nukentėjęs trečiasis asmuo turi teisę kreiptis į teismą. Teisę į neturtinės žalos atlyginimą turi ir asmenys, išvardyti šio straipsnio 5 dalyje.

16 straipsnis. Išmokos mokėjimo principai

1. Atsakingas draudikas arba Biuras moka išmoką, jeigu transporto priemonės valdytojui dėl padarytos žalos nukentėjusiam trečiajam asmeniui atsiranda civilinė atsakomybė. Išmoka mokama atsižvelgiant į tos valstybės, kurioje įvyko eismo įvykis, transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomąjį draudimą reglamentuojančius teisės aktus.

2. Atsakingas draudikas moka išmoką nukentėjusiam trečiajam asmeniui, kai transporto priemonės valdytojui atsirado civilinė atsakomybė dėl žalos padarymo naudojant apdraustą transporto priemonę, nepaisant to, ar valdytojas vykdė draudimo sutarties sąlygas, išskyrus šio įstatymo 21 straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytus atvejus, ir nepaisant to, ar prieš sudarant draudimo sutartį draudėjas suteikė draudikui visą būtiną informaciją, kurios reikia draudimo sutarčiai sudaryti. Atsakingas draudikas taip pat moka išmoką už apdrausta transporto priemone padarytą žalą, kai ją vairavusio asmens tapatybė

yra nežinoma, tačiau žala padaryta aplinkybėmis, kurios yra pagrindas atsirasti šios transporto priemonės savininko ar kito jos valdytojo atsakomybei pagal Civilinio kodekso 6.270 straipsnį.

3. Biuras moka išmoką šio įstatymo 17 ir 18 straipsniuose nurodytais atvejais.

4. Šio įstatymo nustatyta tvarka atsakingas draudikas arba Biuras moka išmoką, jeigu pretenzija dėl padarytos žalos pareikšta per vienus metus nuo žalos atsiradimo dienos arba per vienus metus nuo dienos, kurią nukentėjęs trečiasis asmuo sužinojo ar turėjo sužinoti apie padarytą žalą, bet ne vėliau kaip per 4 metus nuo eismo įvykio dienos.

5. Išmoka dėl velkama transporto priemone padarytos žalos (kai pagal teisės aktus velkamos transporto priemonės vairuotojas nebūtinai) mokama pagal velkančios transporto priemonės draudimo sutartį, kai velkama transporto priemonė eismo įvykio metu buvo sukabinta su velkančia transporto priemone. Jeigu velkama transporto priemonė (kurios vairuotojas nebūtinai) prieš eismo įvykį atsikabino nuo ją velkančios transporto priemonės, dėl atsikabinusia transporto priemone padarytos žalos išmoka mokama pagal draudimo sutartį, kuria apdrausta atsikabinusios transporto priemonės valdytojo civilinė atsakomybė, jeigu dėl žalos padarymo atsakomybė kyla velkamos transporto priemonės valdytojui. Išmoka dėl velkama transporto priemone (kurios vairuotojas būtinai) padarytos žalos mokama arba pagal velkamos, arba pagal velkančios transporto priemonės draudimo sutartį atsižvelgiant į tai, kurios transporto priemonės valdytojui kilo civilinė atsakomybė.

17 straipsnis. Biuro mokama išmoka

1. Biuras moka išmoką dėl per eismo įvykį padarytos žalos nukentėjusiems tretiesiems asmenims tais atvejais, jei:

1) kaltininkas padarė žalą Lietuvos Respublikoje naudodamas neapdraustą nustatytą (identifikuotą) transporto priemonę, kai dėl žalos padarymo atsiranda transporto priemonės valdytojo civilinė atsakomybė. Pagal šį punktą Biuras moka išmoką ir tais atvejais, kai žala padaryta kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje neapdrausta transporto priemone, kurios įprastinė buvimo vieta yra Lietuvos Respublikos teritorijoje;

2) Lietuvos Respublikos teritorijoje įvykusio eismo įvykio metu padaryta žala asmens sveikatai ir (ar) atimta asmens gyvybė, kai žala padaryta aplinkybėmis, įrodančiomis transporto priemonės valdytojo civilinę atsakomybę, tačiau eismo įvykį sukėlusio transporto priemonė ir (ar) kaltininkas nėra nustatyti. Pagal šį punktą Biuras moka

išmoką nukentėjusiems tretiesiems asmenims ir dėl padarytos žalos turtui, jei dėl to paties eismo įvykio nors vienam nukentėjusiam trečiajam asmeniui Biuras moka išmoką dėl padarytos žalos asmeniui, esant sunkiam sveikatos sutrikdymui, kuris nustatomas vadovaujantis Sveikatos sutrikdymo masto nustatymo taisyklėmis;

3) kaltininkas žalos padarymo momentu yra apsidraudęs transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomuoju draudimu (turi galiojančią draudimo sutartį), tačiau atsakingam draudikui – Biuro nariui iškelta bankroto byla. Pagal šį punktą Biuras moka išmoką, jei apdrausta transporto priemonė padarė žalą Lietuvos Respublikos teritorijoje, kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje arba kitoje užsienio valstybėje, kurios nacionalinis draudikų biuras yra pasirašęs Bendradarbiavimo nuostatus.

2. Biuras pagal šio straipsnio 1 dalies 1 ir 2 punktus moka išmoką dėl Lietuvos Respublikoje per eismo įvykį padarytos žalos nukentėjusiems tretiesiems asmenims, kurie nuolat gyvena Lietuvos Respublikoje ar kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje. Biuras taip pat moka išmoką dėl Lietuvos Respublikoje per eismo įvykį padarytos žalos nuolat užsienio valstybėje gyvenančiam nukentėjusiam trečiajam asmeniui, jeigu valstybės, kurioje nuolat gyvena nukentėjęs trečiasis asmuo, nacionalinis draudikų biuras yra pasirašęs Bendradarbiavimo nuostatus arba susitarimą su Biuru dėl reikalavimų tenkinimo abipusio pripažinimo.

3. Biuras pagal šio straipsnio 1 dalies 3 punktą moka išmokas nukentėjusiems tretiesiems asmenims už šiuos Biuro narius:

1) už draudimo įmones ar užsienio valstybių draudimo įmonių filialus – pagal jų sudarytas draudimo sutartis, kurioms taikytina Lietuvos Respublikos teisė;

2) už kitos Europos Sąjungos valstybės narės draudimo įmones – pagal jų sudarytas draudimo sutartis, kurioms taikytina Lietuvos Respublikos teisė.

4. Nukentėjęs trečiasis asmuo taip pat turi teisę kreiptis į Biurą dėl žalos administravimo ir išmokos mokėjimo dėl Lietuvos Respublikos teritorijoje per eismo įvykį padarytos žalos, kai kaltininko civilinę atsakomybę apdraudusi kitos valstybės draudimo įmonė (kuri išdavė Lietuvos Respublikoje galiojančią žaliąją kortelę ar kitą transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo liudijimą) nėra paskyrusi savo atstovo pretenzijoms nagrinėti Lietuvos Respublikoje. Biuras moka išmoką dėl Lietuvos Respublikos teritorijoje per eismo įvykį padarytos žalos nukentėjusiems tretiesiems asmenims, jei valstybės, kurios draudimo įmonė apdraudė kaltininko civilinę atsakomybę, nacionalinis draudikų biuras yra pasirašęs Bendradarbiavimo nuostatus arba susitarimą su Biuru dėl reikalavimų tenkinimo abipusio pripažinimo, išskyrus atvejus, kai

žalą atlygino kaltininko civilinę atsakomybę apdraudusi draudimo įmonė ar jos atstovas pretenzijoms nagrinėti.

5. Tais atvejais, kai Biuras moka išmoką pagal šio straipsnio 1 dalį dėl kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje ar užsienio valstybėje nukentėjusiems tretiesiems asmenims padarytos ir administruotos žalos, išmoka eismo įvykio metu padarytą žalą atlyginusiam kitos valstybės nacionaliniam draudikų biurui mokama atsižvelgiant į Bendradarbiavimo nuostatus ir į tos valstybės, kurioje įvyko eismo įvykis, transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomąjį draudimą reglamentuojančius teisės aktus. Biuro atsakomybė už išmokos mokėjimą kitos valstybės Garantiniam išdui (fondui) dėl to, kad žala kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje buvo padaryta šio įstatymo 6 straipsnio 8 dalyje nurodyta neapdrausta transporto priemone, pasibaigia po 30 dienų, skaičiuojant nuo transporto priemonės pirkėjui pristatymo dienos. Biuras moka išmokas kitos valstybės nacionaliniam draudikų biurui ar kitos valstybės Garantiniam išdui (fondui) ir kitais atvejais, vykdydamas Bendradarbiavimo nuostatų arba susitarimo dėl reikalavimų tenkinimo abipusio pripažinimo reikalavimus.

6. Tais atvejais, kai Lietuvos Respublikoje, kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje ar užsienio valstybėje nukentėjęs asmuo, kuriuo nuolatinė gyvenamoji vieta yra kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje, vadovaudamasis savo šalies teisės aktais kreipėsi dėl patirtos žalos atlyginimo į savo šalyje veikiančią žalos atlyginimo instituciją, Biuras privalo išmokėti kitos Europos Sąjungos valstybės narės žalos atlyginimo institucijai jos reikalaujamą sumą, sumokėtą nukentėjusiam trečiajam asmeniui, ir nustatytą atlygį už žalos administravimą esant bent vienai iš šių sąlygų:

1) kaltininko civilinė atsakomybė apdrausta draudiko ar filialo, esančio Lietuvos Respublikos teritorijoje, tačiau per 3 mėnesius nuo pretenzijos dėl padarytos žalos atlyginimo pateikimo atsakingam draudikui arba jo atstovui pretenzijoms nagrinėti dienos šis draudikas arba jo atstovas pretenzijoms nagrinėti nepateikė nukentėjusiam asmeniui motyvuoto atsakymo į pretenziją dėl padarytos žalos atlyginimo; arba atsakingas draudikas nėra paskyręs savo atstovo pretenzijoms nagrinėti kitoje Europos Sąjungoje valstybėje narėje, kurioje nuolat gyvena nukentėjęs trečiasis asmuo;

2) kaltininko, kurio transporto priemonės įprastinė buvimo vieta yra Lietuvos Respublikos teritorijoje, civilinė atsakomybė nebuvo apdrausta arba per 2 mėnesius nuo nukentėjusio trečiojo asmens pretenzijos pateikimo kitos valstybės žalos atlyginimo institucijai dienos nepavyko nustatyti kaltininko, kurio transporto priemonės įprastinė

buvimo vieta yra Lietuvos Respublikos teritorijoje, civilinę atsakomybę apdraudusio draudiko;

3) žala buvo padaryta šio straipsnio 1 dalies 2 punkte nurodytais atvejais ir per 2 mėnesius nuo nukentėjusio trečiojo asmens pretenzijos pateikimo dienos nebuvo įmanoma nustatyti eismo įvykį sukėlusios transporto priemonės;

4) Lietuvos Respublikos teritorijoje įvykusio eismo įvykio metu žala buvo padaryta transporto priemone, kurios įprastinė buvimo vieta yra užsienio valstybės teritorijoje, kai nepavyksta nustatyti Europos Sąjungos valstybės narės draudimo įmonės, kuri apdraudė šios transporto priemonės valdytojo civilinę atsakomybę.

18 straipsnis. Biuro, kaip Lietuvos Respublikos žalos atlyginimo institucijos, nagrinėjamos pretenzijos

1. Biuras atlieka žalos atlyginimo institucijos Lietuvos Respublikoje funkciją ir nagrinėja pretenzijas dėl padarytos žalos bei moka išmoką, kai nukentėjusiam trečiajam asmeniui žala padaryta kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje arba užsienio valstybėje, kurios nacionalinis draudikų biuras yra žaliosios kortelės sistemos narys, esant visoms šioms sąlygoms:

1) nukentėjusio trečiojo asmens nuolatinė gyvenamoji vieta yra Lietuvos Respublikoje;

2) kaltininko, kurio transporto priemonės įprastinė buvimo vieta yra kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje, civilinę atsakomybę apdraudė kitos Europos Sąjungos valstybės narės draudimo įmonė ar filialas (esantys ne Lietuvos Respublikoje).

2. Remdamasis šio straipsnio 1 dalimi, nukentėjęs trečiasis asmuo gali pateikti Biurui pretenziją dėl padarytos žalos, esant vienai iš šių sąlygų:

1) per 3 mėnesius nuo tos dienos, kai buvo pateikta pretenzija dėl padarytos žalos kitos Europos Sąjungos valstybės narės atsakingam draudikui arba jo atstovui pretenzijoms nagrinėti, šis draudikas arba jo atstovas pretenzijoms nagrinėti nepateikė motyvuoto atsakymo į pretenziją dėl padarytos žalos;

2) kaltininko civilinę atsakomybę apdraudęs kitos Europos Sąjungos valstybės narės draudikas nėra paskyręs savo atstovo pretenzijoms nagrinėti Lietuvos Respublikoje, jeigu nukentėjęs trečiasis asmuo nėra pateikęs pretenzijos dėl padarytos žalos tiesiogiai atsakingam draudikui arba yra pateikęs pretenziją dėl padarytos žalos tiesiogiai atsakingam draudikui, bet per 3 mėnesius negavo atsakymo.

3. Biuras taip pat nagrinėja pretenzijas dėl padarytos žalos ir moka išmoką, kai nukentėjusiam trečiajam asmeniui, kuris nuolat gyvena Lietuvos Respublikoje, žala padaryta kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje, jei:

1) per 2 mėnesius nuo eismo įvykio neįmanoma nustatyti draudimo įmonės, kuri apdraudė kaltininko civilinę atsakomybę;

2) per 2 mėnesius nuo eismo įvykio neįmanoma nustatyti transporto priemonės, kuria padaryta žala, jei pagal valstybės, kurioje įvyko eismo įvykis, teisės aktus tokia žala yra atlyginama.

4. Pretenzija Biurui gali būti pateikta pasibaigus šio straipsnio 2 ar 3 dalyje nurodytam terminui. Pretenzija turi būti pateikiama raštu, nurodant įvykio aplinkybes ir pateikiant turimus dokumentus, pagrindžiančius nukentėjusio trečiojo asmens reikalavimą. Biuras turi išnagrinėti pretenziją dėl padarytos žalos atlyginimo ir priimti sprendimą dėl išmokos mokėjimo per 2 mėnesius nuo pretenzijos ir turimos informacijos, reikalingos nustatyti eismo įvykio aplinkybėms ir padarytai žalai, pateikimo dienos, jei pretenzija Biurui teikiama pagal šio straipsnio 2 dalį. Tais atvejais, kai pretenzija Biurui teikiama pagal šio straipsnio 3 dalį, Biuras turi išnagrinėti pretenziją dėl padarytos žalos atlyginimo ir priimti sprendimą dėl išmokos mokėjimo per 3 mėnesius nuo pretenzijos ir turimos informacijos, reikalingos nustatyti eismo įvykio aplinkybėms ir padarytai žalai, pateikimo dienos. Jeigu išmokėti išmokos per šiame straipsnyje nurodytus terminus neįmanoma dėl to, kad trūksta dokumentų, būtinų eismo įvykio aplinkybėms, draudžiamojo įvykio faktui ar žalos dydžiui nustatyti, Biuras turi išmokėti išmoką per 14 dienų, skaičiuojant nuo dienos, kai gauta visa reikalinga informacija ir dokumentai. Paaiškėjus, kad atsakingas draudikas arba jo atstovas pretenzijoms nagrinėti pateikia pagrįstą atsakymą į gautą pretenziją dėl išmokos mokėjimo, Biuras nutraukia pretenzijos nagrinėjimą. Biuras taip pat nutraukia pretenzijos nagrinėjimą tais atvejais, jeigu nukentėjęs trečiasis asmuo kaltininką ar atsakingą draudiką padavė į teismą dėl žalos atlyginimo arba kitos valstybės atsakingos institucijos pateikė informaciją, kad dėl šio eismo įvykio pradėtas ikiteisminis tyrimas ar teismo procesas dėl nukentėjusio trečiojo asmens veiksmų. Sprendimas dėl išmokos mokėjimo priimamas pagal tos valstybės, kurioje įvyko eismo įvykis, transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomąjį draudimą reglamentuojančius teisės aktus ir pagal sutarčių, pasirašytų tarp žalų atlyginimo institucijų ir garantinių fondų, nuostatas.

5. Apie gautą nukentėjusio trečiojo asmens pretenziją dėl padarytos žalos (pateiktą remiantis šio straipsnio 1 dalimi) ir jos nagrinėjimo terminus Biuras nedelsdamas, bet ne

vėliau kaip per 14 darbo dienų, praneša kitos Europos Sąjungos valstybės narės atsakingam draudikui arba jo atstovui pretenzijoms nagrinėti Lietuvos Respublikoje, kitos Europos Sąjungos valstybės narės žalos atlyginimo institucijai ir (ar) Garantiniam išdui (fondui) bei atsakingam už padarytą žalą asmeniui, jeigu jis yra žinomas.

19 straipsnis. Išmokos mokėjimo tvarka

1. Atsakingas draudikas, jo atstovas pretenzijoms nagrinėti ar Biuras (išskyrus šio įstatymo 17 straipsnio 5 ir 6 dalyse, 18 ir 20 straipsniuose nurodytus atvejus) privalo išmokėti išmoką per 30 dienų nuo pretenzijos pateikimo dienos.

2. Jei per šio straipsnio 1 dalyje nurodytą terminą neįmanoma iširti aplinkybių, būtinų draudžiamojo įvykio faktui ar žalos dydžiui nustatyti, išmoka mokama per 14 dienų, skaičiuojant nuo dienos, kai šias aplinkybes būtų įmanoma baigti tirti dedant reikiamas pastangas, tačiau ne vėliau kaip per 3 mėnesius nuo pretenzijos pateikimo dienos (išskyrus atvejus, kai žalos atlyginimo nustatymas priklauso nuo sprendimo baudžiamojoje, administracinėje ar civilinėje byloje). Jei išmoka mokama priėmus sprendimą baudžiamojoje, administracinėje ar civilinėje byloje, ji turi būti sumokama per 14 dienų nuo įsiteisėjusio sprendimo, nuosprendžio ar nutarimo gavimo dienos.

3. Atsakingas draudikas, jo atstovas pretenzijoms nagrinėti arba Biuras per 30 dienų (arba šio straipsnio 2 dalyje nurodytu atveju – per 3 mėnesius) nuo pretenzijos pateikimo dienos turi pateikti motyvuotą pasiūlymą dėl išmokos mokėjimo arba privalo pateikti pagrįstą atsakymą ir įrodymus, atleidžiančius nuo išmokos išmokėjimo ar suteikiančius teisę sumažinti išmoką.

4. Atsakingas draudikas, jo atstovas pretenzijoms nagrinėti arba Biuras, praleidę šio straipsnio 1–3 dalyse arba šio įstatymo 20 straipsnio 6 dalyje nustatytus terminus, privalo mokėti 0,04 procento delspinigius už kiekvieną pavėluotą dieną nuo sumos, kurią sumokėti praleistas terminas. Priežiūros komisija atsakingam draudikui ar kitos Europos Sąjungos valstybės narės draudimo įmonės atstovui pretenzijoms nagrinėti, paskirtam Lietuvos Respublikoje, taip pat gali taikyti poveikio priemones, numatytas Lietuvos Respublikos draudimo įstatyme.

5. Išmoka mokama, kai yra nustatytas draudžiamojo įvykio faktas ir žalos dydis, jei teisės aktų nustatytais atvejais apie eismo įvykį buvo pranešta policijai, o nukentėjęs trečiasis asmuo pateikė atsakingam draudikui arba Biurui turimus eismo įvykio ir žalos įrodymus, laikėsi draudiko ar Biuro nurodymų, jeigu jie buvo duoti, leido draudikui ar

Biurui susipažinti su dokumentais, galinčiais įrodyti padarytos žalos aplinkybes, faktą ir dydį, taip pat suteikė galimybę ištirti per eismo įvykį padarytos žalos priežastis ir nustatyti jos dydį, atsižvelgdamas į šio įstatymo 15 straipsnio nuostatas išsaugojo sugadintą transporto priemonę ar kitą turtą tokį, koks jis buvo po eismo įvykio, ir pretenziją dėl padarytos žalos pateikė per šio įstatymo 16 straipsnio 4 dalyje nustatytą terminą. Jei nukentėjęs trečiasis asmuo nevykdė ar netinkamai vykdė šioje dalyje nurodytus įpareigojimus ir tai turėjo įtakos žalos padarymo aplinkybių tyrimui ar padidino žalą, draudikas ar Biuras gali sumažinti išmoką.

6. Atsakingas draudikas ar Biuras moka per eismo įvykį nukentėjusiam trečiajam asmeniui tik įrodymais pagrįstos per eismo įvykį padarytos žalos dydžio išmoką, neviršijančią šio įstatymo 11 straipsnyje nustatytą draudimo sumų, ir turi teisę atmesti nepagrįstus reikalavimus dėl žalos, padarytos per eismo įvykį, atlyginimo. Nukentėjusio trečiojo asmens pageidavimu draudikas ar Biuras išmoką perveda tiesiogiai nukentėjusio trečiojo asmens pasirinktai turtą remontuojančiai įmonei. Draudikas ar Biuras privalo pervesti išmoką šiai įmonei ne vėliau kaip per vieną darbo dieną po to, kai sugadintas turtas buvo suremontuotas ir buvo pateiktas mokėjimo dokumentas. Jei draudėjas yra atlyginęs žalą nukentėjusiam trečiajam asmeniui, išmoka draudėjui mokama tik tuo atveju, jei draudėjas buvo gavęs atsakingo draudiko rašytinį sutikimą atlyginti žalą arba jei draudėjas įrodo, kad draudikas nepagrįstai nedavė tokio sutikimo.

7. Tais atvejais, kai yra keli nukentėję tretieji asmenys ir žalai atlyginti neužtenka draudimo sumos, atsakingas draudikas ar Biuras moka išmokas proporcingai kiekvieno nukentėjusio trečiojo asmens patirtai žalai.

8. Jeigu išmokėjus išmoką paaiškėja, kad teisę į padarytos per eismo įvykį žalos atlyginimą turi ir kiti nukentėję tretieji asmenys, negavę išmokos, atsakingas draudikas ar Biuras turi išmokėti išmoką šiems asmenims, neviršydamas likusios draudimo sumos.

9. Jeigu už padarytą žalą yra atsakingi keli asmenys, atitinkami draudikai ir Biuras moka išmoką nukentėjusiam trečiajam asmeniui proporcingai atsakingo už padarytą žalą asmens kaltei.

10. Asmenys, kurie teisės aktų nustatyta tvarka turi regresą ar subrogacijos teisę į žalą padariusį asmenį, pretenziją dėl išmokos gali pateikti tiesiogiai kaltininko civilinę atsakomybę apdraudusiam draudikui arba, jei tokio nėra, žalą padariusiam asmeniui.

11. Jeigu nukentėjusio trečiojo asmens reikalavimai yra patenkinti pagal savanoriškojo draudimo sutartį, Biuras moka pagal tokį reikalavimą neatlygintos žalos dydžio išmoką. Draudimo įmonei patenkinus nukentėjusiojo reikalavimus pagal

savanoriškojo draudimo sutartį, ji negali reikalauti Biuro grąžinti šiuo pagrindu išmokėtų sumų.

12. Biuras negali reikalauti, kad nukentėjęs trečiasis asmuo koku nors būdu įrodytų, jog kaltininkas negali atlyginti žalos arba atsisako tai padaryti.

13. Kilus draudiko ir Biuro ginčui dėl to, kuris iš jų turi mokėti išmoką nukentėjusiam trečiajam asmeniui, kol bus visiškai išspręstas ginčas, išmoką išmoka Biuras per 30 dienų nuo nukentėjusio trečiojo asmens pretenzijos Biurui pateikimo dienos. Jeigu per 30 dienų neįmanoma iširti aplinkybių, būtinų žalos atlyginimo pagrindui ar mokėtinos išmokos dydžiui nustatyti, išmoka mokama šio straipsnio 2 dalyje nurodytais terminais. Jei Biurui išmokėjęs išmoką paaiškėja, kad išmoką mokėti turėjo draudikas, draudikas grąžina Biurui išmoką ir su išmokos mokėjimu susijusias sumas.

14. Ginčai tarp draudiko ar Biuro ir nukentėjusio trečiojo asmens sprendžiami teismo tvarka. Nukentėjęs trečiasis asmuo, nuolat gyvenantis Lietuvos Respublikoje, turi teisę prieš bet kurios Europos Sąjungos valstybės narės atsakingą draudiką pradėti teismo procesą Lietuvos Respublikoje. Vartotojų ginčai su draudikais nagrinėjami Draudimo įstatymo nustatyta tvarka.

15. Policija ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo eismo įvykio pateikia draudikui ar Biurui turimą informaciją apie eismo įvykį.

16. Žalos nustatymo ir išmokų mokėjimo tvarką nustato Vyriausybė.

20 straipsnis. Išmokos mokėjimas už draudikus, kuriems iškelta bankroto byla

1. Nukentėjęs trečiasis asmuo, norėdamas gauti išmoką iš Biuro šio įstatymo 17 straipsnio 1 dalies 3 punkte numatytais atvejais, kai atsakingam draudikui – Biuro nariui yra iškelta bankroto byla (yra įsiteisėjusi teismo nutartis iškelti bankroto bylą), pats ar per savo atstovą privalo pateikti Biurui pretenziją kartu su visa informacija, reikalinga nustatyti eismo įvykio aplinkybėms ir eismo įvykio metu padarytai žalai.

2. Tais atvejais, kai pretenziją dėl padarytos žalos nukentėjęs trečiasis asmuo yra pateikęs bankrutuojančiam draudikui, Biuras perima iš bankrutuojančio draudiko administratoriaus nukentėjusio trečiojo asmens pretenziją ir turimus žalą įrodančius dokumentus. Bankrutuojančio draudiko administratorius šiuos dokumentus privalo perduoti Biurui per 3 mėnesius nuo teismo nutarties iškelti bankroto bylą įsiteisėjimo dienos. Biuras neatsako už bankrutuojančio draudiko išmokos mokėjimo termino praleidimą. Biuras, perimdamas iš bankrutuojančio draudiko su žalos padarymu susijusias

dokumentus, atlygina žalą nukentėjusiems tretiesiems asmenims, turintiems teisę gauti išmoką pagal galiojančias draudimo sutartis.

3. Jei nukentėjęs trečiasis asmuo yra kreipęsis į teismą, reikalaujantis žalos atlyginimo iš kaltininko arba atsakingo draudiko, kuriam iškelta bankroto byla, Biuras negali būti traukiamas atsakovu tokioje byloje vietoj bankrutuojančio draudiko, tačiau nukentėjęs trečiasis asmuo turi teisę kreiptis tiesiogiai į Biurą, kad šio įstatymo numatyta tvarka būtų nustatyta eismo įvykio metu padaryta žala ir išmokėta išmoka. Nukentėjęs trečiasis asmuo taip pat turi teisę kreiptis į Biurą dėl išmokos mokėjimo ir tais atvejais, kai nukentėjęs asmuo jau yra prisiteisęs žalos atlyginimą iš bankrutuojančio draudiko. Biurui atlyginus žalą ar žalos dalį, nukentėjęs trečiasis asmuo neturi teisės reikalauti atlyginti tą žalos dalį iš kaltininko ar atsakingo bankrutuojančio draudiko.

4. Pateikus pretenziją Biurui šio straipsnio 1 ar 3 dalyje numatytais atvejais arba Biurui perėmus bankrutuojančio draudiko turimus žalą įrodančius dokumentus, nukentėjęs trečiasis asmuo negali būti įtraukiamas į bankrutuojančio draudiko kreditorių sąrašą.

5. Biuras, gavęs nukentėjusio trečiojo asmens pretenziją ir dokumentus apie eismo įvykio aplinkybes ir žalą, vadovaudamasis šiuo įstatymu ir kitais teisės aktais, reglamentuojančiais Biuro kompetencijai priskirtos žalos administravimą ir išmokų mokėjimą, administruoja žalą ir, nustatęs žalos atlyginimo pagrindą ir išmokos dydį, moka nukentėjusiam trečiajam asmeniui išmoką.

6. Biuras privalo išmokėti išmoką per 2 mėnesius nuo žalos dokumentų iš draudiko gavimo dienos arba nuo nukentėjusio trečiojo asmens pretenzijos gavimo dienos. Jeigu per šį terminą neįmanoma iširti aplinkybių, būtinų žalos atlyginimo pagrindui ar mokėtinos išmokos dydžiui nustatyti, arba Biuras nėra gavęs visų išmokos mokėjimui reikalingų dokumentų, išmoka mokama šio įstatymo 19 straipsnio 2 dalyje nurodytais terminais, tačiau neginčytiną žalos dalį Biuras turi atlyginti per 2 mėnesius nuo dokumentų gavimo iš draudiko ar nukentėjusio trečiojo asmens pretenzijos gavimo dienos.

7. Draudėjas, šio įstatymo 19 straipsnio 6 dalyje nurodytu atveju įgijęs teisę į išmoką, turi visas nukentėjusio trečiojo asmens teises, nustatytas šiame straipsnyje.

8. Pagal šį straipsnį išmokėjęs išmoką Biuras tampa bankrutuojančio draudiko kreditoriumi.

9. Šio įstatymo 22 straipsnyje nurodytais atvejais bankrutuojantis draudikas turi teisę reikalauti iš 22 straipsnyje nurodytų asmenų gražinti Biuro pagal šį straipsnį sumokėtas dėl padarytos žalos sumas.

21 straipsnis. Atleidimas nuo išmokos mokėjimo

1. Atsakingas draudikas ar Biuras atleidžiami nuo išmokos mokėjimo, jeigu:

1) žala atsirado dėl karo veiksmų, dėl teroristinių išpuolių, esant branduolinės energijos poveikiui ar nepaprastajai padėčiai;

2) žala padaryta vežamam už užmokestį kroviniui ar bagažui, esančiam kaltininko transporto priemonėje;

3) žala patiriama netekus grynujų pinigų, bižuterijos, juvelyrinių bei meno dirbinių, vertybinių popierių, dokumentų, filatelijos, numizmatikos ar panašių rinkinių arba daiktų.

2. Atsakingas draudikas yra atleidžiamas nuo pareigos mokėti išmoką nukentėjusiems tretiesiems asmenims, kurie savo noru buvo žalą padariusioje transporto priemonėje, jeigu draudikas įrodo, kad jie žinojo, jog ta transporto priemonė buvo vogta.

3. Biuras nemoka išmokos nukentėjusiam trečiajam asmeniui, jeigu žalą atlygina kaltininkas ar kitas asmuo arba dėl padarytos žalos išmoką nukentėjusiam trečiajam asmeniui išmokėjo atsakingas draudikas.

4. Biuras yra atleidžiamas nuo išmokos mokėjimo nukentėjusiems tretiesiems asmenims, savo noru pasinaudojusiems žalą padariusia transporto priemone, jeigu Biuras įrodo, kad jie žinojo, jog transporto priemonė nebuvo apdrausta.

22 straipsnis. Draudiko sumokėtų išmokų gražinimas

1. Draudikas, sumokėjęs išmoką, turi teisę reikalauti, kad sumokėtas dėl padarytos žalos sumas gražintų atsakingas už žalos padarymą asmuo, jeigu jis:

1) vairavo transporto priemonę neblaivus, apsvaigęs nuo vaistų, narkotinių ar kitų svaigiųjų medžiagų, taip pat kai vartojo alkoholį ar kitas svaigiąsias medžiagas po eismo įvykio iki jo aplinkybių nustatymo arba vengė blaivumo ar apsvaigimo patikrinimo;

2) vairavo techniškai netvarkingą transporto priemonę, kai ją naudoti draudžia teisės aktai, ir eismo įvykis įvyko dėl šios priežasties;

3) padarė žalos neturėdamas teisėto pagrindo vairuoti transporto priemonę ar neturėdamas teisės vairuoti šios rūšies transporto priemonę;

4) pasišalino iš įvykio vietas;

5) padarė žalos tyčia.

2. Jei apdraustos transporto priemonės valdytojas nevykdė ar netinkamai vykdė šio įstatymo 12 straipsnyje nustatytas pareigas ar padidino žalą dėl savo kaltės, draudikas turi teisę reikalauti gražinti išmokėtą sumą ar jos dalį iš valdytojo. Jei draudėjas nevykdė ar netinkamai vykdė draudimo sutartyje nustatytas pareigas, draudikas turi teisę reikalauti,

kad draudėjas grąžintų išmokėtą sumą ar jos dalį. Draudiko reikalaujamos grąžinti sumos dydis nustatomas atsižvelgiant į nustatytų pareigų pažeidimą, priežastinį ryšį su eismo įvykiu, dėl pažeidimo ar pareigų nevykdymo atsiradusios žalos dydį, kitas reikšmingas aplinkybes ir į Vyriausybės nustatytą Žalos nustatymo ir išmokų mokėjimo tvarką.

3. Jeigu draudikui išmokėjus išmoką arba jos dalį nukentėjusiam trečiajam asmeniui paaiškėja, kad nukentėjęs trečiasis asmuo pateikė klaidingą informaciją ir dėl to buvo neteisingai apskaičiuota ir neteisėtai išmokėta išmoka ir atlyginta žala, arba nukentėjusiam trečiajam asmeniui žalą atlygino atsakingi už žalos padarymą asmenys, draudiko reikalavimu nukentėjęs trečiasis asmuo privalo grąžinti neteisėtai gautą išmoką arba jos dalį.

23 straipsnis. Biuro sumokėtų išmokų grąžinimas

1. Biuras turi teisę reikalauti, kad atsakingas už žalos padarymą asmuo arba asmuo, neįvykdęs pareigos sudaryti draudimo sutartį, grąžintų dėl padarytos žalos išmokėtą sumą, jeigu išmoka buvo sumokėta pagal šio įstatymo 17 straipsnio 1 dalies 1 punktą.

2. Biuras turi teisę reikalauti, kad nustatytas atsakingas už žalos padarymą asmuo grąžintų dėl padarytos žalos išmokėtą sumą, jeigu išmoka buvo sumokėta pagal šio įstatymo 17 straipsnio 1 dalies 2 punktą.

3. Biuras, šio įstatymo 18 straipsnio nustatyta tvarka sumokėjęs išmoką nukentėjusiems tretiesiems asmenims, turi teisę kreiptis dėl išmokėtų sumų ir kitų su išmokos mokėjimu susijusių sumų grąžinimo į:

1) žalos atlyginimo instituciją kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje, kurioje yra kaltininko draudimo įmonė, – kai žala padaryta apdrausta transporto priemone, tačiau kaltininko draudimo įmonė ar jos atstovas pretenzijoms nagrinėti neatlygino žalos;

2) Garantinį iždą (fondą) kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje, kurioje yra įprastinė kaltininko transporto priemonės buvimo vieta, – kai negalima nustatyti atsakingo Europos Sąjungos valstybės narės draudiko;

3) Garantinį iždą (fondą) kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje, kurioje įvyko eismo įvykis, – kai negalima nustatyti transporto priemonės, kuria padaryta žala;

4) Garantinį iždą (fondą) kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje, kurioje įvyko eismo įvykis, – kai žala padaryta transporto priemone, kurios įprastinė buvimo vieta yra užsienio valstybėje.

4. Biuras, išmokėjęs išmoką nukentėjusiam trečiajam asmeniui, vadovaudamasis Bendradarbiavimo nuostatais arba susitarimo dėl reikalavimų tenkinimo abipusio

pripažinimo nuostatomis, turi teisę reikalauti, kad išmokėtą sumą ir kitas su išmokos mokėjimu susijusias sumas jam gražintų kitos Europos Sąjungos valstybės narės ar užsienio valstybės atsakingas draudikas, kitos valstybės nacionalinis draudikų biuras ar Garantinis išdas (fondas).

5. Biuras, išmokėjęs kitos Europos Sąjungos valstybės narės žalos atlyginimo institucijai reikalaujamą sumą, turi teisę susigražinti išmokėtas sumas iš atsakingo draudiko, atsakingo už žalos padarymą asmens ar asmens, neįvykdžiusio pareigos sudaryti draudimo sutartį, arba kitos valstybės nacionalinio draudikų biuro ar Garantinio išdo (fondo), jeigu jis yra prisiėmęs atsakomybę už tokį žalos padarymo atvejį pagal Bendradarbiavimo nuostatus arba pagal susitarimo dėl reikalavimų tenkinimo abipusio pripažinimo nuostatus.

6. Biuras, išmokėjęs išmoką už vieną iš savo narių, turi teisę susigražinti iš šio draudiko išmokėtas sumas.

7. Jeigu Biurui išmokėjus išmoką arba jos dalį nukentėjusiam trečiajam asmeniui paaiškėja, kad nukentėjęs trečiasis asmuo pateikė klaidingą informaciją ir dėl to buvo neteisingai apskaičiuota bei neteisėtai išmokėta išmoka ir atlyginta žala arba nukentėjęs trečiasis asmuo gavo žalos atlyginimą iš atsakingų už žalos atlyginimą asmenų, Biuro reikalavimu nukentėjęs trečiasis asmuo privalo gražinti neteisėtai gautą išmoką arba jos dalį.

KETVIRTASIS SKIRSNIS

LIETUVOS RESPUBLIKOS TRANSPORTO PRIEMONIŲ DRAUDIKŲ BIURAS

24 straipsnis. Lietuvos Respublikos transporto priemonių draudikų biuro samprata ir statusas

1. Biuras – draudikų, kuriems leidžiama vykdyti Lietuvos Respublikoje transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomąjį draudimą, asociacija, įsteigta atsižvelgiant į Jungtinių Tautų Europos ekonomikos reikalų komisijos Vidaus transporto komiteto Kelių transporto pakomitečio 1949 m. sausio 25 d. priimtą rekomendaciją Nr. 5 ir atliekanti šio įstatymo nustatytas funkcijas.

2. Biuras, organizuodamas ir koordinuodamas tarptautinį bendradarbiavimą transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo srityje, gali vartoti savo pavadinimą anglų kalba.

25 straipsnis. Biuro įstatų pakeitimai

Biuro įstatų pakeitimai prieš jų įregistravimą Juridinių asmenų registre turi būti suderinti su Finansų ministerija.

26 straipsnis. Biuro funkcijos

Įgyvendindamas šį įstatymą, Biuras atlieka šias funkcijas:

- 1) koordinuoja draudikų veiklą, susijusią su transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomuoju draudimu;
- 2) moka išmokas šio įstatymo 17 straipsnyje nurodytais atvejais;
- 3) veikia kaip Lietuvos Respublikos žalos atlyginimo institucija, administruoja žalas ir moka išmokas pagal žaliosios kortelės sistemą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimus;
- 4) kaupia informaciją, susijusią su transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomuoju draudimu, valdo transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo duomenų bazę (toliau – duomenų bazė), tvarko duomenų bazės (įskaitant ir asmens) duomenis;
- 5) organizuoja ir koordinuoja tarptautinį bendradarbiavimą transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo srityje ir sudaro atitinkamas sutartis;
- 6) atlieka Biurui pavestas Biurų tarybos nario funkcijas, vykdo įsipareigojimus, atsirandančius iš susitarimų su kitų valstybių nacionaliniais draudikų biurais, atlieka kitas funkcijas pagal žaliosios kortelės sistemą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimus;
- 7) atsižvelgdamas į žaliosios kortelės sistemą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimus, organizuoja ir koordinuoja žaliųjų kortelių, galiojančių kitose valstybėse, blankų spausdinimą ir platinimą;
- 8) vadovaudamasis Bendradarbiavimo nuostatais, patvirtina ir atšaukia užsienio valstybių draudimo įmonių atstovus pretenzijoms nagrinėti Lietuvos Respublikoje;
- 9) rengia seminarus, organizuoja mokymus;
- 10) kartu su kompetentingomis institucijomis formuoja bendrą transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo politiką Lietuvos Respublikoje;
- 11) atlieka kitas šiame įstatyme, Biuro įstatuose ir kituose teisės aktuose nustatytas funkcijas.

27 straipsnis. Biuro teisės

1. Biuras, atlikdamas jam pavestas funkcijas, turi teisę:

- 1) įstatymų nustatyta tvarka turėti sąskaitų bankuose;
- 2) sudaryti sutartis ir priimti įsipareigojimus;
- 3) valdyti, naudoti jam priklausantį turtą bei lėšas ir jais disponuoti;
- 4) steigti filialus ir atstovybes;

5) kad galėtų atlikti teisės aktuose nustatytas funkcijas, nemokamai gauti ir kaupti iš valstybės ir savivaldybių institucijų bei įmonių, kitų juridinių ir fizinių asmenų visą reikiamą informaciją, įskaitant ir asmens duomenis;

6) tvarkyti asmens duomenis, teikti teisėtą interesą turintiems tretiesiems asmenims turimą informaciją, įskaitant ir asmens duomenis, reikalingus transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo funkcionavimui užtikrinti;

7) keistis su kitų valstybių nacionaliniais draudikų biurais informacija, reikalinga įgyvendinant žaliosios kortelės sistemą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimus ir vykdant įsipareigojimus, atsirandančius iš susitarimų su kitų valstybių nacionaliniais draudikų biurais;

8) teikti valstybės institucijoms pasiūlymus dėl teisės aktų rengimo ir tobulinimo;

9) teisės aktų nustatyta tvarka susigražinti išmokėtas sumas;

10) pavesti kitiems asmenims administruoti Biuro kompetencijai priskirtus žalos atvejus ir mokėti išmokas, apmokėti už tokių žalų administravimą ir pasirašyti šiai teisei įgyvendinti būtinas sutartis;

11) administruoti transporto priemonių valdytojų padarytas žalas, mokėti išmokas ir pasirašyti šiai teisei įgyvendinti būtinas sutartis;

12) nustatyti Biuro kompetencijai priskirtų žalų administravimo ir išmokų mokėjimo tvarką, jeigu to nenustato kiti teisės aktai;

13) jungtis į tarptautines organizacijas ir dalyvauti jų veikloje;

14) naudotis valstybės registruose ir duomenų bazėse sukauptais duomenimis;

15) pasirašyti su kitų valstybių nacionaliniais draudikų biurais funkcijoms atlikti būtinas sutartis.

2. Biuras gali turėti kitų šiame įstatyme, Biuro įstatuose ir kituose teisės aktuose nustatytų teisių.

28 straipsnis. Transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo duomenų bazė

1. Biuras, atlikdamas informacijos centro funkciją, užtikrina šio straipsnio 3 dalyje nurodytų duomenų rinkimo koordinavimą ir pateikimą asmenims, kurie pagal šį įstatymą turi teisę gauti tokią informaciją.

2. Biuras tvarko duomenų bazėje esančius duomenis, įskaitant ir asmens duomenis, be duomenų subjekto sutikimo, siekdamas užtikrinti transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo sistemos funkcionavimą pagal Lietuvos Respublikos ir tarptautinių teisės aktų reikalavimus.

3. Duomenų bazėje tvarkomi šie duomenys:

1) transporto priemonės, kurios įprastinė buvimo vieta yra Lietuvos Respublikos teritorijoje, registracijos numeris ir kiti transporto priemonės identifikavimo duomenys, taip pat transporto priemonės valdytojo duomenys – asmens kodas, vardas, pavardė (pavadinimas), gyvenamosios vietos (buveinės) adresas;

2) transporto priemonių, kurioms pagal Lietuvos Respublikos ir kitų Europos Sąjungos valstybių narių teisės aktus netaikomas reikalavimas draustis transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomuoju draudimu, sąrašas ir informacija apie tai, kas atlygina jų padarytą žalą;

3) duomenys apie įprastines ir pasienio draudimo sutartis bei draudimo liudijimus (draudimo liudijimo numeris, draudimo sutarties galiojimo laikotarpis (jei draudimo liudijimo galiojimo laikas yra pasibaigęs, turi būti nurodoma draudimo apsaugos galiojimo pabaigos data), draudiko pavadinimas ir kita informacija, įrašoma draudimo liudijime);

4) duomenys apie žaliąsias korteles ir kita informacija, įrašyta žaliojoje kortelėje;

5) duomenys apie draudikus ir jų atstovus pretenzijoms nagrinėti;

6) duomenys apie kitų Europos Sąjungos valstybių narių institucijas arba organizacijas, atsakingas už žalos atlyginimą per eismo įvykį nukentėjusiems tretiesiems asmenims;

7) duomenys apie transporto priemones – eismo įvykių Lietuvos Respublikos teritorijoje dalyves;

8) duomenys apie eismo įvykius sukėlusius ir eismo įvykyje nukentėjusius asmenis, taip pat su žalos padarymu susijusi informacija;

9) kitų valstybių informacijos centrų teikiama informacija.

4. Duomenų bazėje tvarkomus duomenis privalo nemokamai teikti įmonės, įstaigos ir organizacijos, Lietuvos Respublikos teisės aktų įpareigotos registruoti ir tvarkyti tokius

jų valdomų ar tvarkomų registrų ar duomenų bazių duomenis (toliau – duomenis teikiančios institucijos), Biuro nariai, duomenų subjektai. Duomenis teikiančios institucijos duomenis perduoda Biurui elektroniniu būdu. Biuro nariai duomenis apie sudarytas draudimo sutartis, išduotus draudimo liudijimus, su žalos padarymu susijusią informaciją ir šių duomenų pasikeitimus nedelsdami perduoda Biurui elektroniniu būdu. Biuro nariai duomenis apie paskirtus atstovus pretenzijoms nagrinėti privalo pateikti elektroniniu būdu nedelsdami, ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo atstovo paskyrimo dienos. Jeigu duomenys pasikeičia, Biurui duomenis teikiančios institucijos ir Biuro nariai privalo juos atnaujinti.

5. Pasibaigus draudimo sutartims, duomenų bazėje tvarkomi duomenys apie draudimo sutartis turi būti saugomi 7 metus.

6. Biuras teikia duomenų bazėje esančią informaciją, įskaitant ir asmens duomenis, be duomenų subjekto sutikimo teisėtą interesą turintiems asmenims (kitų valstybių nacionaliniams draudikų biurams, įgyvendinant tarpusavio susitarimus ir Biuro narystės Biurų taryboje išsipareigojimus, kitų Europos Sąjungos valstybių narių ir Šveicarijos Konfederacijos informacijos centrams, žalų atlyginimo institucijoms, Biuro nariams, perdraudikams, nukentėjusiems per eismo įvykį asmenims ir kitiems asmenims, kurie turi teisę gauti tokio pobūdžio informaciją).

7. Biuras leidžia susipažinti su turimais duomenimis nukentėjusiems tretiesiems asmenims ir kitiems asmenims, turintiems teisę gauti duomenų bazėje esančią informaciją, jų prašymu ir nurodžius teisėtą interesą gauti tokius duomenis, jei:

- 1) prašymas pateiktas rašytine forma;
- 2) prašymas gautas ne vėliau negu 7 metai nuo eismo įvykio dienos;
- 3) informacijos pakanka, kad būtų galima identifikuoti transporto priemonę ar asmenį, dėl kurio yra pateiktas prašymas.

8. Nukentėjęs trečiasis asmuo, kuris nuolat gyvena Lietuvos Respublikoje arba kuriam padaryta žala transporto priemone, kurios įprastinė buvimo vieta yra Lietuvos Respublikos teritorijoje, arba kuriam padaryta žala įvykus eismo įvykiui Lietuvos Respublikos teritorijoje, turi teisę iš Biuro nedelsiant gauti tokią informaciją:

- 1) atsakingo draudiko pavadinimą ir adresą;
- 2) draudimo liudijimo numerį;
- 3) atsakingo draudiko atstovo pretenzijoms nagrinėti toje Europos Sąjungos valstybėje narėje, kurioje nuolat gyvena nukentėjęs trečiasis asmuo, pavardę arba pavadinimą ir adresą;

4) transporto priemonės savininko arba valdytojo pavardę ir adresą;

5) jeigu žala atsiranda dėl transporto priemonės, kurios valdytojas pagal kitos Europos Sąjungos valstybės narės teisės aktus registravimo valstybėje yra atleistas nuo pareigos sudaryti draudimo sutartį, – turimą informaciją apie kitos Europos Sąjungos valstybės narės instituciją arba įstaigą, atsakingą už padarytos žalos administravimą.

9. Biuras teikia šio straipsnio 3 dalyje nurodytus duomenis kitos Europos Sąjungos valstybės narės informacijos centrui ar žalų atlyginimo institucijai jų prašymu.

29 straipsnis. Biuro nariai

1. Biuro nariais gali tapti draudikai, kuriems teisės aktų nustatyta tvarka leidžiama vykdyti Lietuvos Respublikoje transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomąjį draudimą ir kurie yra sumokėję stojamąjį Biuro nario įnašą. Draudikas, kuriam leidžiama vykdyti Lietuvos Respublikoje transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomąjį draudimą, gali vykdyti šį draudimą tik tapęs Biuro nariu.

2. Biuro nariai, dalyvaudami Biuro veikloje, turi lygias teises.

3. Biuro narys, dalyvaudamas Biuro veikloje, turi šias teises:

1) dalyvauti ir balsuoti Biuro narių visuotiniame susirinkime;

2) susipažinti su Biuro dokumentais ir gauti Biuro turimą informaciją;

3) naudotis Biuro teikiamomis paslaugomis;

4) kreiptis į teismą su ieškiniu, prašydamas panaikinti Biuro narių visuotinio susirinkimo, Biuro tarybos ir Biuro vadovo sprendimus ar veiksmus, jeigu jie prieštarauja teisės aktams;

5) sudaryti balsavimo sutartį ar balsavimo teisės perleidimo sutartį su kitu Biuro nariu;

6) išstoti iš Biuro.

4. Biuro nariai privalo:

1) laikytis šio įstatymo, kitų teisės aktų nuostatų, vykdyti Biuro narių visuotinio susirinkimo ir Biuro tarybos sprendimus;

2) Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka ir dydžiais pervesti Biurui atskaitymus nuo transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo įmokų (toliau – Biuro narių atskaitymai);

3) nemokamai teikti Biurui jo funkcijoms įgyvendinti būtiną informaciją;

4) gražinti Biurui žalos administravimui ir išmokos mokėjimui išleistas lėšas, kai Biuras už draudiką išmokėjo išmoką dėl padarytos žalos;

5) nedelsdami pranešti Biurui apie įgytą likviduojamos ar bankrutuojančios įmonės statusą.

5. Biuro nariai gali turėti kitokių Asociacijų įstatyme ir Biuro įstatuose nustatytų teisių ir pareigų.

6. Biuro nario teisių netenkama:

1) nuo tos dienos, kai Priežiūros komisija praneša Biurui apie sustabdytą arba panaikintą teisę vykdyti transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomąjį draudimą, pritaikytą draudikui kaip poveikio priemonę;

2) kai Biuro narių visuotinis susirinkimas priima sprendimą dėl Biuro nario teisių atšaukimo, atsižvelgiant į Biuro nario prašymą išstoti iš Biuro;

3) kai draudikas įgyja likviduojamos ar bankrutuojančios įmonės statusą.

7. Biuro narys gali išstoti iš Biuro ne anksčiau kaip po 6 mėnesių nuo rašytinio prašymo ir rašytinio pareiškimo, kad jis nustoja vykdyti transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomąjį draudimą, pateikimo Biuro narių visuotiniam susirinkimui dienos. Sprendimą dėl Biuro nario išbraukimo iš Biuro narių priima Biuro narių visuotinis susirinkimas.

8. Biuro narys netenka teisės dalyvauti Biuro valdyme (balsuoti priimant sprendimus), jeigu:

1) ilgiau kaip per 5 dienas nuo Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyto termino nepervedė Biurui Biuro nario atskaitymų ar jų dalies;

2) per 30 dienų po priminimo, kad nepateikta informacija, būtina Biuro funkcijoms atlikti, nepateikė Biurui teiktinos informacijos.

9. Teisė dalyvauti Biuro valdyme (balsuoti priimant sprendimus) atnaujinama pervedus atskaitymus ir sumokėjus delspinigius už pavėluotą atskaitymų sumokėjimą arba pateikus Biuro funkcijoms įgyvendinti būtiną informaciją. Teisės dalyvauti Biuro valdyme (balsuoti priimant sprendimus) netekimas neatleidžia Biuro nario nuo Biuro nario pareigų ir įsipareigojimų pagal draudimo sutartis vykdymo. Jeigu atskaitymai nepervedami arba Biuro funkcijoms įgyvendinti būtina informacija nepateikiama per 25 dienas nuo teisės dalyvauti Biuro valdyme (balsuoti priimant sprendimus) netekimo, Biuras praneša apie tai Priežiūros komisijai, o ši sprendžia klausimą dėl Draudimo įstatyme nustatytų poveikio priemonių taikymo. Pagal šio straipsnio 6 dalies 1 punktą netekęs Biuro nario teisių Biuro narys gali būti grąžinamas į Biurą tik Priežiūros komisijos leidimu.

10. Biuro nario teisių netekimas neatleidžia Biuro nario nuo įsipareigojimų pagal draudimo sutartis vykdymo ir nuo prievolių Biurui vykdymo.

30 straipsnis. Biuro valdymas

1. Biuro organai yra Biuro narių visuotinis susirinkimas, Biuro taryba ir Biuro vadovas.
2. Biuro organų sudėtis, kompetencija, sušaukimo ir sprendimų priėmimo tvarka nustatomi Biuro įstatuose.
3. Biuro kolegialūs organai savo veiklą organizuoja pagal jų pačių patvirtintus darbo reglamentus.

31 straipsnis. Biuro narių visuotinis susirinkimas

1. Biuro narių visuotinis susirinkimas yra aukščiausiasis Biuro organas.
2. Biuro narių visuotinis susirinkimas:
 - 1) renka ir atleidžia Biuro tarybos narius;
 - 2) keičia ir pildo Biuro įstatus;
 - 3) tvirtina Biuro pajamų ir išlaidų sąmatą;
 - 4) tvirtina Biuro metinę finansinę atskaitomybę;
 - 5) priima sprendimus dėl Biuro narių pasiūlytų klausimų apie Biuro tarybos darbą;
 - 6) skiria audito įmonę ir nustato audito apmokėjimo dydį ir sąlygas;
 - 7) priima sprendimus dėl atskirų Biuro narių ar Biuro vadovo iniciatyva pasiūlytų klausimų;
 - 8) priima sprendimus, susijusius su Biuro pertvarkymo, reorganizavimo ir likvidavimo klausimais;
 - 9) sprendžia kitus Biuro įstatuose Biuro narių visuotinio susirinkimo kompetencijai priskirtus klausimus.
3. Biuro narys Biuro narių visuotiniame susirinkime turi vieną balsą. Biuro narių visuotiniame susirinkime patarimojo balso teise gali dalyvauti po vieną Finansų ministerijos, Priežiūros komisijos ir Nacionalinės vartotojų teisių apsaugos tarybos prie Teisingumo ministerijos atstovą.
4. Biuro narių visuotinis susirinkimas šaukiamas Biuro įstatuose nustatyta tvarka. Biuro narių visuotinis susirinkimas privalo būti šaukiamas ne rečiau kaip kartą per metus.
5. Biuro narių visuotinis susirinkimas gali priimti sprendimus, kai jame dalyvauja ne mažiau kaip pusė Biuro narių. Biuro įstatuose gali būti numatyta galimybė balsuoti iš anksto. Šiuo atveju Biuro narys, susipažinęs su darbotvarke ir sprendimų projektais, gali iš anksto raštu pranešti Biuro narių visuotiniam susirinkimui savo valią (už ar prieš) atskirai

dėl kiekvieno sprendimo. Išankstinis balsavimas įskaitomas į susirinkimo kvorumą ir balsavimo rezultatus. Sprendimai priimami paprasta visuotiniame susirinkime dalyvaujančių narių balsų dauguma, išskyrus šio straipsnio 2 dalies 2 ir 8 punktuose numatytus sprendimus. Šio straipsnio 2 dalies 2 punkte nurodytam Biuro narių visuotinio susirinkimo sprendimui priimti reikia ne mažiau kaip 2/3 visuotiniame susirinkime dalyvaujančių Biuro narių balsų, o šio straipsnio 2 dalies 8 punkte nurodytam sprendimui – 3/4 susirinkime dalyvaujančių Biuro narių balsų.

6. Jeigu Biuro narių visuotiniame susirinkime nėra kvorumo, Biuro įstatų nustatyta tvarka turi būti šaukiamas pakartotinis susirinkimas. Jis turi teisę priimti sprendimus neįvykusio susirinkimo darbotvarkės klausimais, neatsižvelgiant į jame dalyvaujančių narių skaičių.

32 straipsnis. Biuro taryba

1. Biuro taryba yra Biuro narių visuotinio susirinkimo išrinktas kolegialus Biuro veiklos priežiūros organas. Biuro tarybos veiklai vadovauja Biuro tarybos pirmininkas.

2. Biuro taryba:

1) rengia ir nustato Biuro veiklos strategiją;

2) stebi ir analizuoja Biuro veiklą, finansinių išteklių naudojimą, valdymo organizavimą, atlieka finansinės būklės perspektyvinį įvertinimą, svarsto Biuro ataskaitas šiais klausimais;

3) skiria į pareigas ir atleidžia iš pareigų Biuro direktorių, nustato jo darbo užmokesčio dydį, priima sprendimus dėl jo skatinimo ir nuobaudų skyrimo;

4) nagrinėja ginčus tarp Biuro narių, taip pat ginčus tarp Biuro ir jo narių dėl transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo vykdymo;

5) šaukia Biuro narių visuotinį susirinkimą;

6) teikia išvadas ir siūlymus dėl klausimų, svarstomų Biuro narių visuotiniame susirinkime;

7) priima sprendimus dėl Biuro filialų ir atstovybių steigimo bei jų veiklos nutraukimo ir tvirtina jų nuostatus;

8) teikia Priežiūros komisijai pasiūlymus dėl poveikio priemonių taikymo Biuro nariams;

9) sprendžia kitus Biuro įstatuose Biuro tarybai priskirtus ir Biuro narių visuotinio susirinkimo sprendimuose priimtus klausimus.

3. Biuro tarybos narių skaičių, kuris turi būti ne mažesnis kaip 3, narių rinkimo ir sprendimų priėmimo tvarką, taip pat Biuro tarybos darbo tvarką nustato Biuro įstatai ir Biuro tarybos darbo reglamentas.

4. Biuro taryba renkama Biuro narių visuotiniame susirinkime 2 metų kadencijai. Biuro tarybos nariu gali būti tik Biuro nario atstovas – fizinis asmuo, darbo santykiais susijęs su draudiku – Biuro nariu. Biuro tarybos pirmininką Biuro taryba renka iš savo narių paprasta balsų dauguma. Nutraukus darbo santykius su draudiku – Biuro nariu, tokio asmens narystė Biuro taryboje pasibaigia.

5. Biuro taryba ir Biuro tarybos nariai neturi teisės pavesti ar perduoti savo funkcijų kitiems asmenims.

6. Biuro tarybos nariai privalo solidariai atlyginti Biurui nuostolius, padarytus dėl Biuro tarybos sprendimo, priimto pažeidžiant šį įstatymą ir kitus teisės aktus. Nuo pareigos atlyginti nuostolius atleidžiami tie nariai, kurie balsavo prieš tokį sprendimą arba nedalyvavo posėdyje jį priimant ir per 7 dienas po to, kai sužinojo ar turėjo sužinoti apie tokį sprendimą, įteikė posėdžio pirmininkui rašytinį protestą. Ginčus dėl nuostolių atlyginimo sprendžia teismas.

33 straipsnis. Biuro vadovas

1. Biuro veiklą organizuoja ir jai vadovauja Biuro vadovas – Biuro direktorius.

2. Biuro direktorius:

1) organizuoja Biuro darbą ir priima Biuro veiklai užtikrinti reikiamus sprendimus;

2) sudaro sandorius Biuro vardu;

3) priima į darbą ir atleidžia iš darbo darbuotojus Darbo kodekso ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka, skiria jiems paskatinimus ir drausmines nuobaudas;

4) teikia Biuro tarybai ar Biuro visuotiniam narių susirinkimui išvadas ir pasiūlymus dėl jų kompetencijai priskirtų svarstytinų klausimų;

5) sudaro sutartis su kitų valstybių nacionaliniais draudikų biurais ir Biurų taryba;

6) atstovauja Biurui valstybės valdžios ir valdymo institucijose Biurų taryboje bei kitose tarptautinėse institucijose;

7) sprendžia kitus Biuro įstatuose vadovo kompetencijai priskirtus klausimus.

3. Biuro direktorius dalyvauja Biuro narių visuotiniuose susirinkimuose ir Biuro tarybos posėdžiuose patarimojo balso teise.

4. Biuro direktorius savo veikloje vadovaujasi Biuro įstatais, kitais teisės aktais, Biuro narių visuotinio susirinkimo ir Biuro tarybos sprendimais.

34 straipsnis. Biuro pajamos

1. Biuro pajamas sudaro:

- 1) stojamieji Biuro narių įnašai;
- 2) Biuro narių atskaitymai ir delspinigiai už pavėluotą Biuro narių atskaitymų sumokėjimą;
- 3) pajamos, gautos investavus Biuro lėšas;
- 4) palūkanos už indėlius bankuose;
- 5) Biurui gražintos lėšos;
- 6) Biurui sumokėtas atlygis už žalų administravimą tais atvejais, kai Biuras administruoja žalas vykdydamas įsipareigojimus žaliosios kortelės sistemos nariams;
- 7) delspinigiai ir palūkanos, mokami dėl įsipareigojimų Biurui nevykdymo;
- 8) fizinių ir juridinių asmenų neatlygintinai perduotos lėšos ir turtas;
- 9) kitos lėšos.

2. Biuras pagal savo prievoles nukentėjusiems per eismo įvykį asmenims atsako Biuro išdo lėšomis.

3. Stojamojo Biuro nario įnašo dydį, jo mokėjimo terminus ir tvarką nustato Finansų ministerija.

4. Biuro narių atskaitymų dydį, pervedimo tvarką ir delspinigių už pavėluotą atskaitymų pervedimą dydį nustato Vyriausybė ar jos įgaliota institucija.

5. Biuro lėšos gali būti naudojamos tik Biuro veiklos tikslams siekti ir funkcijoms atlikti. Biuro sukauptos lėšos ir turtas išstojusiems arba Biuro nario teisių netekusiems nariams neatidalijamas.

35 straipsnis. Biuro išlaidos

1. Biuro išlaidas sudaro:

- 1) Biuro veiklos sąnaudos;
- 2) Biuro kompetencijai priskirtais atvejais per eismo įvykius padarytų žalų administravimo išlaidos ir išmokos;
- 3) išlaidos, susijusios su Biuro narystės Biurų taryboje tarptautiniais finansiniais įsipareigojimais;
- 4) išlaidos, kai Biuras veikia kaip žalų atlyginimo institucija;
- 5) finansinės ir investicinės veiklos sąnaudos;

6) išlaidos prevencijos fondui, kurio paskirtis – finansuoti priemonės, skirtas kelių eismo prevencijai, transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo kontrolei gerinti ir visuomenės švietimui privalomojo draudimo klausimais;

7) kitos išlaidos, susijusios su teisės aktų ir Biuro įstatų vykdymu.

2. Biuro narių atskaitymų, skirtų prevencijos fondui kaupiti, dalies dydį nustato Vyriausybė arba jos įgaliota institucija.

36 straipsnis. Biuro išdas

1. Biuro išdo paskirtis – užtikrinti išmokų mokėjimą tais atvejais, kai pareigą mokėti išmokas turi Biuras, ir užtikrinti Biuro narystės Biurų taryboje tarptautinius finansinius įsipareigojimus.

2. Biuro išdas sudaromas iš:

1) dalies Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatytų Biuro narių atskaitymų Biurui;

2) delspinigių už pavėluotą Biuro narių atskaitymų sumokėjimą;

3) Biurui gražintų lėšų, kai Biuras už kitus asmenis atlygino žalą (įskaitant priteistas ir atgautas bylinėjimosi išlaidas);

4) Biurui sumokėto atlygio už žalų administravimą tais atvejais, kai Biuras administravo žalas vykdydamas įsipareigojimus žaliosios kortelės sistemos nariams;

5) pajamų, gautų investavus Biuro išdo lėšas, ir palūkanų už indėlius bankuose;

6) skolintų lėšų;

7) fizinių ir juridinių asmenų neatlygintinai perduotų lėšų ir turto, skirtų Biuro išdui papildyti.

3. Biuro išdo lėšos gali būti naudojamos tik:

1) išmokoms, skirtoms atlyginti per eismo įvykius patirtą žalą, įskaitant atvejus, kai išmokos ir atlygis už žalų administravimą mokamas vykdam žaliosios kortelės sistemą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimus, Biurui veikiant kaip žalų atlyginimo institucijai, taip pat gražinti kitų Europos Sąjungos valstybių narių žalos atlyginimo institucijoms jų reikalaujamas sumas;

2) bylinėjimosi išlaidoms ir skoloms išieškoti, įgyvendinant atgręžtinio reikalavimo teisę;

3) privalomiems mokėjimams ir finansinėms garantijoms, vykdam Biuro narystės Biurų taryboje tarptautinius finansinius įsipareigojimus ir įsipareigojimus žaliosios kortelės sistemos dalyviams;

4) šio straipsnio 2 dalies 6 punkte nurodytoms skolintoms lėšoms ir palūkanoms grąžinti.

4. Iš Biuro išdo lėšų ir turto, į kurį investuotos Biuro išdo lėšos, negali būti išieškoma pagal kitas Biuro prievoles, negu nurodyta šio straipsnio 3 dalyje.

5. Biuro išdo valdytojas yra Biuras.

6. Biuro išdo lėšos turi būti įtrauktos į atskirą sąskaitą.

37 straipsnis. Biuro išdo lėšų investavimas

Biuro išdo laisvos lėšos investuojamos Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka.

38 straipsnis. Biuro sprendimų apskundimas

Biuro sprendimai įstatymų nustatyta tvarka gali būti skundžiami teismui.

39 straipsnis. Biuro atskaitomybė, auditas ir veiklos kontrolė

1. Biuro metinė finansinė atskaitomybė turi būti patikrinta audito įmonės ir per 4 mėnesius nuo finansinių metų pabaigos patvirtinta Biuro narių visuotiniame susirinkime bei pateikta Finansų ministerijai.

2. Biuras privalo kiekvienais metais iki birželio 1 dienos praėjusių metų savo finansinę atskaitomybę viešai paskelbti viename iš šalies dienraščių.

3. Finansų ministerijos reikalavimu Biuro finansinė atskaitomybė gali būti teikiama Finansų ministerijai ir kitais, negu numatyta šio straipsnio 1 dalyje, terminais.

4. Už atskaitomybėje pateiktos informacijos teisingumą Biuras atsako įstatymų nustatyta tvarka.

5. Finansų ministerijos reikalavimu audito įmonė, atlikusi Biuro auditą, privalo pateikti paaiškinimus dėl finansinių ataskaitų.

6. Biuras kartą per metus turi pateikti Finansų ministerijai informaciją apie Biuro veiklą. Finansų ministerijos prašymu informacija apie Biuro veiklą gali būti teikiama ir dažniau.

40 straipsnis. Biuro pertvarkymo ir pabaigos ypatumai

1. Biuras gali būti pertvarkomas, reorganizuojamas ar likviduojamas atskiru įstatymu.

2. Finansų ministras savo arba Biuro narių visuotinio susirinkimo 3/4 balsų dauguma priimtu sprendimu gali kreiptis į Vyriausybę, kad ši pateiktų įstatymo projektą dėl Biuro pertvarkymo, reorganizavimo ar likvidavimo.

3. Jeigu Biuras reorganizuojamas ar likviduojamas teismo sprendimu, Biuro teisės ir pareigos pereina kitam Lietuvos Respublikoje registruotam juridiniam asmeniui, kuriam įstatymu pavedama atlikti Biuro funkcijas.

PENKTASIS SKIRSNIS

DRAUDIMO KONTROLĖ

41 straipsnis. Draudimo kontrolė

1. Transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo kontrolė yra patikrinimas, ar transporto priemonė yra apdrausta.

2. Transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo kontrolę Lietuvos Respublikoje vykdo: policija, Valstybės sienos apsaugos tarnyba prie Vidaus reikalų ministerijos, įmonės, atliekančios valstybinę techninę apžiūrą, institucija, atsakinga už transporto priemonių valstybinę registraciją.

3. Atsakingas už draudimo sutarties sudarymą asmuo privalo apdrausti transporto priemonę šio įstatymo reikalavimus atitinkančiu transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomuoju draudimu ne mažesne draudimo suma, negu nustatyta šio įstatymo 11 straipsnyje:

- 1) vėliausiai transporto priemonės registravimo dieną;
- 2) jeigu transporto priemonė neregistruojama, – prieš pradėdamas naudoti transporto priemonę ar prieš perduodamas ją naudoti kitam asmeniui;
- 3) jeigu per Lietuvos Respublikos teritoriją važiuosiančios transporto priemonės valdytojas nėra apsidraudęs pagal šį įstatymą galiojančiu transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomuoju draudimu, – prieš kirsdamas valstybės sieną;
- 4) ne vėliau kaip paskutinę draudimo apsaugos galiojimo pagal sudarytą draudimo sutartį dieną.

4. Tikrinamas asmuo transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo kontrolę vykdančios institucijos prašymu privalo pateikti pagal šį įstatymą tikrinimo metu galiojantį draudimo liudijimą ar kitą dokumentą, kitos valstybės teisės aktų nustatyta tvarka patvirtinantį draudimo sutarties sudarymą.

5. Galiojantis draudimo liudijimas turi būti pateikiamas valstybinę techninę apžiūrą atliekančiai įmonei prieš atliekant valstybinę techninę transporto priemonės apžiūrą.

6. Transporto priemonių, kurių įprastinė buvimo vieta yra kitos Europos Sąjungos valstybės narės teritorijoje, bei transporto priemonių, kurių įprastinė buvimo vieta yra užsienio valstybės teritorijoje ir kurios įvažiuoja į Lietuvos Respublikos teritoriją iš kitos Europos Sąjungos valstybės narės, transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomasis draudimas netikrinamas. Tačiau galimi atrankiniai nesisteminiai ir nediskriminaciniai patikrinimai, nesiekiant išimtinai tikrinti transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo.

7. Transporto priemonės, kurių įprastinė buvimo vieta yra užsienio valstybės teritorijoje, yra prilyginamos transporto priemonėms, kurių įprastinė buvimo vieta yra Europos Sąjungos valstybės narės teritorijoje, jeigu visų Europos Sąjungos valstybių narių nacionaliniai draudikų biurai kiekvienas atskirai pagal savo nacionalinius transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo įstatymus garantuoja, kad įvykus jų teritorijose tokių transporto priemonių sukeltiems eismo įvykiams bus atlyginta žala.

8. Transporto priemonių, kurių įprastinė buvimo vieta yra Lietuvos Respublikos teritorijoje, valdytojai, išvykdami iš Lietuvos Respublikos į kitas Europos Sąjungos valstybes nares, privalo turėti galiojantį draudimo liudijimą, patvirtinantį draudimo sutarties, atitinkančios šio įstatymo reikalavimus, sudarymą.

42 straipsnis. Lietuvos Respublikoje registruotų transporto priemonių draudimo kontrolės principai

Biuras, palyginęs duomenis apie transporto priemones, gautus iš institucijų, atsakingų už transporto priemonių valstybinę registraciją ir valstybinę techninę apžiūrą, su savo duomenų bazėje turima informacija apie apdraustas transporto priemones, turi teisę persiųsti policijai duomenis apie registruotas, bet neapdraustas transporto priemones. Policija, gavusi tokią informaciją, teisės aktų nustatyta tvarka skiria administracines nuobaudas atsakingam už draudimo sutarties sudarymą asmeniui.

43 straipsnis. Atsakomybė už draudimo sutarties, atitinkančios šio įstatymo reikalavimus, nesudarymą

1. Atsakingi už draudimo sutarties sudarymą fiziniai ir juridiniai asmenys, nesudarę šio įstatymo reikalavimus atitinkančios draudimo sutarties, taip pat transporto

priemonių valdytojai, neturintys galiojančio draudimo liudijimo ar kito dokumento, kitos valstybės teisės aktų nustatyta tvarka patvirtinančio draudimo sutarties sudarymą, atsako pagal Administracinių teisės pažeidimų kodeksą.

2. Nuobaudų taikymas neatleidžia nuo pareigos sudaryti draudimo sutartį.

ŠEŠTASIS SKIRSNIS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

44 straipsnis. Piniginis vienetas

Šiame įstatyme nurodyti dydžiai eurais yra išreiškiami litais pagal Lietuvos banko skelbiamą oficialų euro ir lito santykį.

45 straipsnis. Informacija, teikiama Europos Bendrijų Komisijai

Finansų ministerija informuoja Europos Bendrijų Komisiją apie šio įstatymo 11 straipsnio 1 dalyje nustatytus draudimo sumų pereinamuosius laikotarpius.

Transporto priemonių valdytojų
civilinės atsakomybės privalomojo
draudimo įstatymo
priedas

ĮGYVENDINAMI EUROPOS SĄJUNGOS TEISĖS AKTAI

1. 1972 m. balandžio 24 d. Tarybos direktyva 72/166/EEB dėl valstybių narių įstatymų, susijusių su transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės draudimu ir privalomojo tokios atsakomybės draudimo įgyvendinimu, suderinimo (OL 2004 m. specialusis leidimas, 6 skyrius, 1 tomas, p. 10).

2. 1972 m. gruodžio 19 d. Tarybos direktyva 72/430/EEB, iš dalies pakeičianti 1972 m. balandžio 24 d. Tarybos direktyvą 72/166/EEB dėl valstybių narių įstatymų, susijusių su transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės draudimu ir privalomojo tokios atsakomybės draudimo įgyvendinimu, suderinimo (OL 2004 m. specialusis leidimas, 6 skyrius, 1 tomas, p. 13).

3. 1973 m. liepos 24 d. pirmoji Tarybos direktyva 73/239/EEB dėl įstatymų ir kitų teisės aktų, susijusių su tiesioginio draudimo, išskyrus gyvybės draudimą, veiklos pradėjimu ir plėtojimu, suderinimo (OL 2004 m. specialusis leidimas, 6 skyrius, 1 tomas, p. 14).

4. 1974 m. vasario 6 d. Komisijos rekomendacija 74/165/EEB valstybėms narėms dėl 1972 m. balandžio 24 d. Tarybos direktyvos dėl valstybių narių įstatymų, susijusių su transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės draudimu ir privalomojo tokios atsakomybės draudimo įgyvendinimu, suderinimo.

5. 1981 m. sausio 8 d. Komisijos rekomendacija 81/76/EEB dėl paspartinto transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės draudimo žalų sureguliuavimo.

6. 1983 m. gruodžio 30 d. antroji Tarybos direktyva 84/5/EEB dėl valstybių narių įstatymų, susijusių su transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės draudimu, suderinimo (OL 2004 m. specialusis leidimas, 6 skyrius, 7 tomas, p. 3).

7. 1988 m. birželio 22 d. antroji Tarybos direktyva 88/357/EEB dėl įstatymų ir kitų teisės aktų, susijusių su tiesioginiu draudimu, išskyrus gyvybės draudimą, suderinimo, apibrėžianti nuostatas, padedančias veiksmingai naudotis laisve teikti paslaugas, ir iš dalies pakeičianti Direktyvą 73/239/EEB (OL 2004 m. specialusis leidimas, 6 skyrius, 1 tomas, p. 198).

8. 1990 m. gegužės 14 d. trečioji Tarybos direktyva 90/232/EEB dėl valstybių narių įstatymų, susijusių su transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės draudimu, suderinimo (OL 2004 m. specialusis leidimas, 6 skyrius, 1 tomas, p. 249).

9. 1990 m. lapkričio 8 d. Tarybos direktyva 90/618/EEB, iš dalies pakeičianti Direktyvą 73/239/EEB ir Direktyvą 88/357/EEB dėl įstatymų ir kitų teisės aktų, reglamentuojančių tiesioginį draudimą, išskyrus gyvybės draudimą, suderinimą, ir pirmiausia pakeičianti šių direktyvų nuostatas dėl motorinių transporto priemonių civilinės atsakomybės draudimo (OL 2004 m. specialusis leidimas, 6 skyrius, 1 tomas, p. 252).

10. 1992 m. birželio 18 d. Tarybos direktyva 92/49/EEB dėl įstatymų ir kitų teisės aktų, susijusių su tiesioginiu draudimu, išskyrus gyvybės draudimą, suderinimo, iš dalies pakeičianti direktyvas 73/239/EEB ir 88/357/EEB (trečioji ne gyvybės draudimo direktyva) (OL 2004 m. specialusis leidimas, 6 skyrius, 1 tomas, p. 346).

11. 2000 m. gegužės 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2000/26/EB dėl valstybių narių įstatymų, susijusių su transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės draudimu, suderinimo, iš dalies pakeičianti Tarybos direktyvas 73/239/EEB ir 88/357/EEB (ketvirtoji transporto priemonių draudimo direktyva) (OL 2004 m. specialusis leidimas, 6 skyrius, 3 tomas, p. 331).

12. 2005 m. gegužės 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2005/14/EB, iš dalies keičianti Tarybos direktyvas 72/166/EEB, 84/5/EEB, 88/357/EEB ir 90/232/EEB bei Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2000/26/EB, susijusias su motorinių

transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės draudimu (OL 2005 m. L 149, p. 14).“

2 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas

1. Šis įstatymas įsigalioja nuo 2007 m. birželio 11 d., išskyrus šio straipsnio 2–4 dalyse nurodytas nuostatas.

2. Transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo įstatymo 11 straipsnio 1 dalies 1 punkte nustatytos draudimo sumos ir kitos antrajame skirsnyje naujai įtvirtinamos nuostatos dėl draudimo sutarties sąlygų galioja draudimo sutartims, sudaromoms po šio įstatymo įsigaliojimo.

3. Transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo įstatymo 11 straipsnio 1 dalies 2 ir 3 punktuose nurodytos draudimo sumos pradedamos taikyti nuo šiuose punktuose nurodytų datų.

4. Transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo įstatymo 12 ir 14 straipsnių nuostatos dėl galimybės į eismo įvykio vietą nekviesti policijos ir dėl eismo įvykio deklaracijos įsigalioja nuo atitinkamų Lietuvos Respublikos saugaus eismo automobilių keliais įstatymo ir Kelių eismo taisyklių pakeitimo, bet ne anksčiau kaip nuo 2008 m. sausio 1 d.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

RESPUBLIKOS PREZIDENTAS

VALDAS ADAMKUS